

V.U. 580

Jaarboek

der

Vrije Universiteit

te Amsterdam

1949/1950

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

15 MRT 1950

UTRECHT

N.V. MIJ. STEDENVERWARMING
voorheen TECHNISCH BUREAU

W. BEUKER & ZOON

Amsterdam — Keizersgracht 524 — Telefoon 31426-30155

Ontwerp en uitvoering van

Centrale verwarming

Oliestook-inrichtingen

Luchtbehandeling

Stralingswarmte

Waterbehandeling

Gezondheidstechniek

Gespecialiseerd in RADIO-ONDERDELEN

AURORA	• AMSTERDAM	• VIJZELSTRAAT 27-29-35
KONTAKT	• DEN HAAG	• WAGENSTRAAT 49
KONTAKT	• ROTTERDAM	• STATIONSSINGEL 8
KONTAKT	• UTRECHT	• VOORSTRAAT 2

POSTORDERS WORDEN VLOT VERZORGD

V.V. 580

JAARBOEK
DER
VRIJE UNIVERSITEIT
TE AMSTERDAM

1949/1950

INHOUD

	blz.
A. VERENIGING.	
Art. 1 en 2 van de statuten der Vereniging	9
College van Directeuren	10
Bureau Administrateur	10
B. STAAT DER UNIVERSITEIT	
Art. 1 en 2 van het reglement voor de Vrije Universiteit	13
College van Curatoren	14
Commissie van toezicht volgens art. 201 der H.O.W.	14
Deputaten voor de oefening van het verband tussen de Gereformeerde Kerken en de Theologische Faculteit ...	14
Contact-commissie Veldwijk-V.U.	15
Senaat en Faculteiten	15
Hoogleraren, Lectoren en andere Docenten	16
Bureau Pedel en Universiteitsgebouwen	23
Bibliotheek	24
Natuurkundig Laboratorium	26
Scheikundig Laboratorium	27
Wiskundig Seminarium	27
Psychologisch en Physiologisch Laboratorium	27
Paedologisch en Psychotechnisch Laboratorium	28
Examens	28
Lesrooster Cursus 1949-1950	34
C. ORGANISATIELEVEN.	
Civitasraad	37
Studentenpredikanten	37
Studentenarts	38
Leider Lichamelijke Opvoeding	38
Commissie voor Studentenhulp en Internationaal Contact	38
A.S.V.U.	38
S.A.U.L.	38
Gezondheidszorg	39

	Blz.
Studentencorps aan de Vrije Universiteit	39
Vereniging van Vrouwelijke Studenten aan de Vrije Universiteit	39
Theologische Faculteitsvereniging	39
Juridische Faculteitsvereniging	40
Natuur-Philosophische Faculteitsvereniging	40
Litteraire Faculteitsvereniging	40
Economische Faculteitsvereniging	40
Vereniging van Studenten in de Psychologie	40

D. BIJZONDERE STICHTINGEN EN FONDSSEN.

Het Studiefonds der Vrije Universiteit	43
Hospitia	44
Calvijnfonds	44
Kuyper-kathedr	46
Kuyper-raam	46
Van Coeverden Adrianistichting	46
Knap of Reeling Krap-leen	47
Studiebeurzen	47

E. GESCHIEDENIS DER UNIVERSITEIT.

Stichters der Vrije Universiteit	51
Vroegere Directeuren	52
Vroegere Curatoren	53
Vroegere Hoogleraren	53
Rectores Magnifici, sedert de stichting der Universiteit	54
Ere-Doctoraten, verleend door den Senaat der Vrije Universiteit	56
De gevallen in oorlogstijd	57
Rede van Prof. Dr F. W. Grosheide bij de overdracht van het Rectoraat aan Prof. Dr G. Ch. Aalders	58
Bibliotheek. Verslag door Prof. Dr J. Wille	80
Promotiën, in den cursus 1948-1949	86
Overzicht van het aantal geslaagden voor examens....	87
Overzicht der inschrijvingen	88

Naamlijst van de nieuw ingeschreven studenten van 20 October 1948 — 20 October 1949	89
Alphabetische naamlijst met adressen van aan de Ver- eniging en aan de Vrije Universiteit verbonden personen	95

Prof. Dr G. C. BERKOUWER

DOGMATISCHE STUDIËN

REEDS VERSCHENEN :

GELOOF EN RECHTVAARDIGING

PRIJS GEBONDEN f 4.95

GELOOF EN HEILIGING

PRIJS GEBONDEN f 4.95

GELOOF EN VOLHARDING

PRIJS GEBONDEN f 4.95

Prof. Berkouwer heeft zich tot taak gesteld in dit werk de hoofdpunten der dogmatiek te behandelen. Naast een consoliderend heeft dit werk een waardevol progressief element.

Er is in deze tijd grote belangstelling voor dogmatische vragen. Het werk van Prof. Berkouwer wil aan die belangstelling tegemoet komen en ze tevens stimuleren. Het is een standaardwerk van grote betekenis.

DEZE SERIE „DOGMATISCHE STUDIËN” ZAL IN 19 DELEN VERSCHIJNEN :

1. Het dogma der Kerk. - 2. De openbaring Gods. - 3. De Schrift het Woord Gods. - 4. De Schepping. - 5. De voorzienigheid Gods. - 6. De zonde. - 7. De troost der verkiezing. - 8. Het Verbond Gods. - 9-10. Christologie. - 11. De Heilige Geest. - 12. Geloof en rechtvaardiging. - 13. Geloof en heiliging. - 14. Geloof en volharding. - 15. De Kerk. - 16. De Doop. - 17. Het Avondmaal. - 18. Het Koninkrijk Gods. - 19. Eschatologie.

Men kan intekenen op de gehele serie, maar de delen zijn ook afzonderlijk verkrijgbaar.

Het uitvoerig prospectus wordt op aanvraag gaarne gratis toegezonden.

Verkrijgbaar bij de Boekhandel.

UITGAVE J. H. KOK N.V. — KAMPEN

A. VERENIGING.

DR. D. C. BERKOUW
DOGMATISCHE STUDIËN

DEEL I EN RECHTVAARDIGHEID

1871

DEEL II EN RECHTIGHEID

1872

DEEL III EN VERHOOR
A. VERHOOR

1873

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

Deze drie deelen zijn in een geheel samen te vatten en te beschouwen als een geheel, en tevens als een geheel te beschouwen als een geheel.

DEEL IV EN VERHOOR
A. VERHOOR

1874

UIT DE STATUTEN
VAN DE
VERENIGING VOOR HOGER ONDERWIJS
OP GEREFORMEERDEN GRONDSLAG.

Artikel 1.

De Vereniging bedoelt de oprichting en instandhouding van Scholen voor Hoger Onderwijs. Naar gelang het haar mogelijk is, sticht zij afzonderlijke katheders voor enkele vakken, verenigt zij katheders tot faculteiten en verbindt zij faculteiten tot een universiteit.

Artikel 2.

De Vereniging staat voor alle onderwijs, dat in haar scholen gegeven wordt, geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen, en erkent mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de Godgeleerdheid de drie Formulieren van enigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandsche Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld ; een zodanig gezag daaraan hechtende, als genoemde Synode, blijkens haar eigene handelwijze en haar acten, aan de belijdenisschriften der Nederlandse Gereformeerde Kerken heeft toegekend.

College van Directeuren.

- J. Schouten, Voorzitter, Henegouwerlaan 55B, Rotterdam, tel. 38002.
 Mr J. Terpstra, Secretaris, Sweelinckplein 72, den Haag, tel. 390551.
 H. van Namen, Penningmeester, Rooseveltlaan 148, Amsterdam-Z., tel. 97809.
 Mr H. Bos Kzn., Lange Vijverberg 20, den Haag, tel. 113276.
 Mr G. H. A. Grosheide, Amsteldijk 84, Amsterdam-Z., tel. 27315.
 J. D. F. van Halsema, Noordersingel 45, Assen, tel. 2453.
 J. Wilschut, Heemraadsingel 193, Rotterdam, tel. 34303.
 Adjunct-Secretaris: Dr J. D. Dengerink, Wouwermanstraat 19 bov., Amsterdam-Z., tel. 95945.

Bureau.

Het Bureau der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Ge-reformeerden grondslag en van de Vrije Universiteit is gevestigd Keizersgracht 166, tel. 45647, en geopend van 9—12.30 en van 1.30—5.30 behalve Zaterdagsmiddags. De kas is geopend Maandag-, Woensdag- en Vrijdagmorgen van 9—11.30.

Postgirorekening der Vereniging No. 6327.

Bankier: Rente Cassa.

Administrateur: B. Faber (privé tel. 97430).

HEEFT U EEN STENCILMACHINE NODIG ?

Vraag dan eens geheel vrijblijvend
een demonstratie met de

ROTO

DUPLICATOR

U zult enthousiast zijn over de resultaten, die met deze wereld-
bekende machine verkregen kunnen worden. Roto duplicators
zijn leverbaar in 6 verschillende modellen, zowel met hand-
als met elektrische aandrijving.

Importeurs voor Nederland :

N.V. KANTOORMACHINEHANDEL v/h P. J. BRUIJN

AMSTERDAM : Vespuccistraat 19-23, tel. 88960.
P.C. Hoofstraat 90, tel. 28509.

's-GRAVENHAGE: Prinsegracht 70, telef. 331574.

Een PORTABLE uit duizenden !

Een oersolide en uiterst betrouwbare
machine, met een licht gewicht, veder-
lichte aanslag, uitgebreid toetsenbord
met speciale Hollandse tekens, tabu-
lator en keyset, tweekleurenlint, stencil-
inrichting en

een prachtig, gelijkmatig schrift !

Rheinmetall

KOFFER-

SCHRIJFMACHINE

Importeurs voor Nederland:

N.V. KANTOORMACHINEHANDEL

v/h P. J. BRUIJN

levering ook door de handel

Amsterdam : Vespuccistraat 19-23, Tel. 88960
P. C. Hoofstraat 90, Tel. 28509

's-Gravenhage: Prinsegracht 70, Telefoon 331574

B. STAAT DER UNIVERSITEIT.

UIT HET REGLEMENT
VOOR DE
VRIJE UNIVERSITEIT.

Artikel 1.

Door de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, wier statuten goedgekeurd zijn bij Koninklijk besluit van den 12 Februari 1879 no. 23, en daarna, wat enige wijzigingen betreft, bij de Koninklijke besluiten van 25 April 1903 no. 18, 21 Sept. 1908 no. 1255, 26 Mei 1924 no. 93, 9 Nov. 1936 no. 27, is, in overeenstemming met de bevoegdheid in art. 149 der hoger-onderwijswet voor elke erkende Vereniging gehuldigd, een universiteit opgericht, onder den naam van „Vrije Universiteit.”

Artikel 2.

In diepe afhankelijkheid van de mogendheid des Heeren optredende, zal deze Universiteit, op den grondslag der gereformeerde beginselen, draagster trachten te zijn van het dubbele beginsel, „dat de vreze des Heeren het beginsel der wijsheid is,” en dat vrijmaking van uitwendige banden, om eniglijk te steunen op de genade Gods, het meest bevorderlijk is ook aan den bloei der wetenschappen.

Het „nil contra Deum aut bonos mores” indachtig, zullen Directeuren, Curatoren, hoogleraren en studenten dienovereenkomstig steeds, binnen de perken door deze beide beginselen aangegeven, de Universiteit hebben dienstbaar te maken aan de bevordering van Gods eer en van godzaligheid in den lande.

College van Curatoren.

Dr J. Donner, Voorzitter, Statenlaan 110, den Haag, tel. 551056.
 Dr J. Hoek, Ieplaan 56, den Haag, tel. 337470.
 Dr C. J. Honig, Stadhouderskade 150, Amsterdam-Z., tel. 28615.
 Dr E. Oosterhuis, Elzentlaan 7, Eindhoven, tel. 3487.
 Mr J. Verdam, Stadhouderskade 125, Amsterdam-Z., tel. 93036.
 Secretaresse : Mej. Mr W. G. Pleiter, Vondelstraat 104, Amsterdam-W., tel. 83251.

Commissie van Toezicht, benoemd volgens art. 201 der H. O. W.

Jhr Mr A. K. C. de Brauw, Voorzitter, Bothalaan 2, Baarn.
 Mej. Mr M. Tjeenk Willink, Secretaresse, Sportlaan 63, 's Gravenhage.
 Dr Ir J. M. Deenen, St Janstraat 6, Eijgelshoven (Limb.), tel. 397.

Deputaten voor de oefening van het verband tussen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit.

Ds W. W. Meynen, Voorzitter, Krispijnscheweg 50, Dordrecht, tel. 4887.
 Dr J. W. v. d. Bosch, Secretaris, Stationslaan 19, Harderwijk.
 Dr C. Bouma, Roelofsstraat 55, den Haag, tel. 775140.
 Dr D. J. de Groot, Woudsend Fr.
 Dr W. G. Harrenstein, Jan Luykenstraat 39, Amsterdam, tel. 24003.
 Dr L. v. d. Zanden, H. W. Mesdagplein 19, Groningen, tel. 5229.

Contact-Commissie.

(Bedoeld in de overeenkomst tussen de „Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken” en de „Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag”).

Mr G. van Baren.

Mr H. Bos Kzn.

Dr J. J. C. van Dijk.

Mr G. H. A. Grosheide.

Senaat.

Rector Magnificus : Prof Dr G. Ch. Aalders, Heemsteedse Dreef 189, Heemstede, tel. 28270.

Secretaris : Prof. Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342.

Assessoren : Prof. Dr F. W. Grosheide, Prof. Mr I. A. Diepenhorst, Prof. Dr L. van der Horst, Prof. Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn, Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Prof. Dr Z. W. Sneller.

Faculteit der Godgeleerdheid.

Voorzitter : Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, tel. 22089.

Secretaris : Prof. Dr G. C. Berkouwer, Bredeweg 24, tel. 54195.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Voorzitter : Prof. Mr I. A. Diepenhorst, Wilhelminalaan 4c Zeist, tel. 3312.

Secretaris : Prof. Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, den Haag, tel. 773508.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

Voorzitter : Prof. Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn, Linnaeushof 72, tel. 52387.

Secretaris : Prof. Dr R. Hooykaas, Krullelaan 35, Zeist, tel. 2488.

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Voorzitter : Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, tel. 93411.

Secretaris : Prof. Dr S. U. Zuidema, Park Arenberg 9, De Bilt, tel. 28484.

Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen.

Voorzitter : Prof. Dr Z. W. Sneller, Koningslaan 31, tel. 99973.

Secretaris : Prof. Dr F. L. van Muiswinkel, van Zaackstraat 41, den Haag, tel. 776285.

Verenigde faculteiten van Wis- en Natuurkunde en Letteren en Wijsbegeerte.

Voorzitter : Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, tel. 93411.

Secretaris : Prof. Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn, Linnaeushof 72, tel. 52387.

Hoogleraren, Lectoren en andere Docenten.

Faculteit der Godgeleerdheid.

Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, telef. 22089, gewoon hoogleraar, opgetreden 13 December 1912, doceert Exegese en Canoniek van het Nieuwe Testament.

Dr G. Ch. Aalders, Heemsteedse Dreef 189, Heemstede, telef. 28270, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 Mei 1920, doceert Exegese en Canoniek van het Oude Testament en Homiletiek.

Dr V. Hepp, v. Breestraat 14, opgetreden 26 October 1922, gewoon hoogleraar, doceert Dogmatiek, Apologetiek, Dogma-geschiedenis, Ethiek, Wijsbegeerte van den godsdienst en Encyclopaedie der Theologie.

Dr D. Nauta, Vondelstraat 182, telef. 84977, gewoon hoogleraar, opgetreden 24 Januari 1936, doceert Kerkrecht, Algemene en Vaderlandse Kerkgeschiedenis, Historiographie en Methodologie der Kerkgeschiedenis.

Dr G. C. Berkouwer, Breedeweg 24, tel. 54195, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 11 October 1940, als gewoon hoogleraar 1 October 1945, doceert Geschiedenis der nieuwe Theologie, Symboliek en Hermeneutiek.

Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, telef. 25611, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 8 October 1926, doceert Catechetiek.

Dr J. H. Bavinck, Hertog Hendriklaan 1, Baarn, tel. 2356, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 13 October 1939, doceert Geschiedenis en Theorie van de Zending en Elenctiek.

Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12 bov., tel. 28467, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 28 September 1945, doceert Canoniek van het Oude Testament.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Mr A. Anema, Florapark 10, Haarlem, telef. 10579, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1904, emeritus.

Mr P. A. Diepenhorst, Koninginneweg 4, telef. 29652, gewoon hoogleraar, opgetreden 18 November 1904, emeritus.

Mr H. Dooijeweerd, Or. Nassaulaan 13, telef. 91430, gewoon hoogleraar, opgetreden 15 October 1926, doceert Rechtsphilosophie, Encyclopaedie der Rechtswetenschap en Oud-Vaderlands Recht.

Mr P. J. Verdam, Gabr. Metsustraat 24, tel. 21250, gewoon hoogleraar, opgetreden 4 October 1945, doceert Romeins Recht.

Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1945, doceert Staatsrecht, Administratief Recht en Algemene Staatsleer.

Mr I. A. Diepenhorst, Koninginneweg 4, telef. 29652, Wilhelminalaan 4c, Zeist, tel. 3312, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1945, doceert Strafrecht en Strafvordering.

Mr N. Okma, Vossiusstraat 26, tel. 91141, gewoon hoogleraar, opgetreden 18 October 1946, doceert Burgerlijk Recht, Handelsrecht en Burgerlijk Procesrecht.

Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, den Haag, tel. 773508, gewoon hoogleraar, opgetreden 30 Mei 1947, doceert Burgerlijk Recht, Handelsrecht en Arbeidsrecht.

Dr T. P. van der Kooy, Van Alkemadeaan 39, den Haag, tel. 775003, gewoon hoogleraar, opgetreden doceert Economie.

Mr H. J. Hellema, van Eeghenstraat 171, tel. 22932, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 14 November 1941, doceert Belastingrecht.

Mevr. Mr G. H. J. van der Molen, Klapheklaan 14, Aerdenhout, tel. 26708, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 25 Maart 1949, doceert Volkenrecht.

Mr Th. A. Versteeg, Gerard Terborgstraat 29, tel. 28304, lector, opgetreden 15 November 1946, doceert notarieel recht.

Faculteit der Geneeskunde.

Dr L. van der Horst, Apollolaan 166, tel. 90292, gewoon hoogleraar, opgetreden 23 November 1928, doceert Psychiatrie en Experimentele Psychologie.

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

Dr J. Coops, de Lairessestraat 174, tel. 29728, gewoon hoogleraar, opgetreden 6 December 1929, doceert Scheikunde.

Dr G. J. Sizoo, Olympiaplein 19, tel. 27554, gewoon hoogleraar, opgetreden 3 October 1930, doceert Natuurkunde.

Dr J. F. Koksma, Haringvlietstraat 51, tel. 27022, gewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1930, doceert Wiskunde.

Dr G. H. A. Grosheide F.Wzn., Linnaeushof 72, tel. 52387, opgetreden als lector 14 October 1938, als gewoon hoogleraar opgetreden 28 Sept. 1945, doceert Wiskunde en Astronomie.

Dr M. van Haaften, Botticellistraat 11, tel. 20059, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 10 October 1930, doceert Verzekeringswiskunde.

Dr R. Hooykaas, Krullelaan 35, Zeist, tel. 2488, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 1 Februari 1946, doceert de Geschiedenis der Natuurwetenschappen en Mineralogie.

Dr H. R. Woltjer, J. J. Viottastraat 18, tel. 27958, em. hoogleraar T.H., Bandoeng, leeropdracht 1 September 1948 voor Experimentele Natuurkunde.

Dr E. van Dalen, Havikstraat 10, Badhoevedorp, tel. 454, lector, opgetreden 23 September 1938, doceert Analytische Scheikunde en Anorganische Scheikunde.

Dr W. Th. Nauta, Weissenbruchstraat 29¹¹, tel. 88929, lector, opgetreden 14 Maart 1946, doceert Organische Scheikunde.

Dr C. C. Jonker, Dintelstraat 85¹, tel. 94802, lector, opgetreden 24 September 1948, doceert Natuurkunde.

Dr P. Mullender, van der Hoochlaan 3, Amsterdam Z.¹¹, tel. 3939, lector, opgetreden 30 September 1949, doceert Wetkunde en Mechanica.

Dr J. W. Dieneske, Kinderdijkstraat 24¹¹, privaat-docent, opgetreden 19 November 1937, doceert Chemie van stoffen van plantaardige of dierlijke herkomst.

Dr J. P. van Rooyen, Paulus Potterlaan 25, Naarden, tel. 3860, privaat-docent, opgetreden 12 December 1941, doceert de Mathematische Statistiek en haar toepassing op het verzekeringswezen.

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Dr R. H. Woltjer, Oranje Nassaulaan 62, tel. 22894, gewoon hoogleraar, opgetreden 23 September 1904, doceert Grieks, Latijn en Oude Geschiedenis.

Dr A. Goslinga, Sloterweg 782, Sloten (N.H.), tel. 360, gewoon hoogleraar, opgetreden 8 Juli 1918, doceert Nieuwe Algemene en Vaderlandse Geschiedenis en Middelnederlands.

Dr J. Wille, Korte Schoolstraat 2, Baarn, opgetreden als lector 18 October 1918, opgetreden als gewoon hoogleraar 30 Januari 1925, doceert Nederlandse Taal en Letterkunde, benevens die der Oud-Germaanse volken en Algemene Taalwetenschap.

Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, tel. 25611, opgetreden als buitengewoon hoogleraar 8 October 1926, als gewoon hoogleraar 20 October 1936, doceert Paedagogiek, Paedologie en Psychotechniek.

Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, tel. 93411, gewoon hoogleraar, opgetreden 26 October 1926, doceert Philosophie, Psychologie en Logica.

Dr A. Sizoo, Raphaelplein 26, tel. 29938, gewoon hoogleraar, opgetreden 24 Maart 1933, doceert Latijn en Grieks van de Keizertijd.

Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12bov., tel. 28467, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 September 1945, doceert Bijbelse Archeologie, Hebreeuws en Assyrisch.

Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199, tel. 99694, gewoon hoogleraar, opgetreden 31 Januari 1947, doceert Algemene en Vaderlandse Geschiedenis van de middeleeuwen en van het tijdperk der Reformatie en Contrareformatie.

Dr G. Kuiper, Jan Luykenstraat 24, tel. 22918, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 Februari 1947, doceert de Nederlandse en Oud-Germaanse taalkunde.

Dr S. U. Zuidema, Park Arenberg 9, De Bilt, tel. 28484, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 21 Mei 1948, doceert Philosophie.

Dr K. Fokkema, Warmonderweg 6, Oegstgeest, buitengewoon hoogleraar, opgetreden 30 September 1949, doceert Friese Taal en Letterkunde.

Dr A. Kuypers, Baljuwenlaan 3, Amsterdam-Z.¹¹, lector, opgetreden 6 October 1948, doceert Paedagogische psychologie en psychologie van het normale kind.

Dr D. S. Attema, Tuinstraat 17, Huizen N.H., tel. 717, lector, opgetreden 18 Februari 1949, doceert Arabisch en Aramees.

Dr G. Wielenga, Moreelsestraat 6, tel. 29420, conservator, opgetreden 1 Jan. 1947, leeropdracht voor Algemene Didactiek.

Dr H. R. Wijngaarden, Beethovenstraat 21, tel. 96177, leeropdracht, 1 September 1946, Psychologie.

Mr M. H. K. van der Graaf, van Kijfhoeklaan 90, den Haag, leeropdracht 1 Januari 1947, Psychologie.

Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen.

Dr Z. W. Sneller, Koningslaan 31, tel. 99973, gewoon hoogleraar, opgetreden 21 October 1948, doceert Economische geschiedenis.

Dr F. L. van Muiswinkel, van Zaackstraat 41, den Haag, tel. 776285, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1948, doceert Bedrijfshuishoudkunde.

Dr J. Zijlstra, Vossiusstraat 39, tel. 25775, gewoon hoogleraar, opgetreden 28 October 1948, doceert Staathuishoudkunde.

Dr R. van Dijk, Joh. de Wittstraat 23, Leiden, tel. 21939, gewoon hoogleraar, opgetreden 14 Oct. 1949, doceert Sociologie.

Dr F. de Roos, Joh. Verhulststraat 214, tel. 21108, gewoon hoogleraar, opgetreden 14 October 1949, doceert Staathuishoudkunde.

Mr H. J. Hellema, van Eeghenstraat 171, tel. 22932, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Belastingrecht en de leer der openbare Financiën.

Mr N. Okma, Vossiusstraat 26, tel. 91141, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Burgerlijk recht en Handelsrecht.

Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, den Haag, tel. 773508, buitengewoon hoogleraar, benoemd 29 Mei 1948, doceert Burgerlijk recht, Handelsrecht en Arbeidsrecht.

Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, tel. 90342, buitengewoon hoogleraar, benoemd 12 Juli 1949, doceert Staatsrecht en administratiefrecht.

Dr. S. U. Zuidema, Park Arenberg 9, De Bilt, tel. 28484, buitengewoon hoogleraar, benoemd 12 Juli 1949, doceert geschiedenis der moderne Wijsbegeerte.

Dr T. P. van der Kooy, van Alkemadelaan 39, den Haag, tel. 775003, buitengewoon hoogleraar, opgetreden
doceert Economische Politiek.

Dr G. de Jong, Haarlemmermeerstraat 41¹, lector, opgetreden 5 November 1948, doceert Economische Aardrijkskunde.

Drs G. Goudswaard, Gentsestraat 201, den Haag, tel. 556327, lector, opgetreden 10 December 1948, doceert Statistiek.

Dr G. Brillenburg Wurth, de la Sablonièrekade 2, Kampen,
tel. 691, hoogleraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen,
leeropdracht 15 Juli 1949 voor de zedenleer van het economisch
leven.

**Verenigde faculteiten van Wis- en Natuurkunde en
Letteren en Wijsbegeerte.**

Zie bij de hoogleraren van de faculteit der Wis- en Natuur-
kunde en bij die der Letteren en Wijsbegeerte.

UNIVERSITEITSGEBOUWEN.

Keizersgracht 162, tel. 44052.

Pedel : L. W. v. St Maartensdijk. (Privé tel. 92558).

Het bureau van den Pedel is voor inlichtingen betreffende de studie, inschrijving, betaling der college-, examen- en practicumgelden, dagelijks geopend van 9—4 uur.

Bibliotheek.

Keizersgracht 164, tel. 45647.

Natuur- en Scheikundig Laboratorium.

de Lairessestraat 174, tel. 25846, 94802.

Paedologisch Instituut.

Vossiusstraat 56, tel. 90035.

Psychotechnisch Laboratorium.

Vossiusstraat 54, tel. 26320.

Economische Faculteit.

Koningslaan 31, tel. 27428.

Bibliotheek Economische Faculteit.

Valeriusplein 11, tel. 23339.

Valerius-Kliniek.

Valeriusplein 9, tel. 96655.

BIBLIOTHEEK.

Keizersgracht 164, tel. 45647.

De bibliotheek is geopend: Maandag tot en met Vrijdag 9—12½, 1½—5; Zaterdag 9—1 uur.

Gesloten in de eerste helft van Augustus; overigens in de vacaties geopend van 9-1 uur.

Bibliothecaris: Prof. Dr J. Wille, Korte Schoolstraat 2, Baarn, tot 30 Sept. 1949; daarna: Drs H. A. Höweler, Botticellistraat 7, Amsterdam-Z.

Administrerend hoofd-assistent: T. D. Smid.

Assistenten: Mej. A. M. F. Visser; J. Spoelstra (tijd.).

De bibliotheek is voornamelijk ingericht ten dienste van allen, die met de Universiteit in betrekking staan; anderen kunnen op een introductie toegelaten worden, binnen bepaalde grenzen.

De boeken zijn verdeeld over het magazijn, de leeszaal en de college-bibliotheken. In den regel komt alleen voor uitlening in aanmerking wat zich in het magazijn bevindt; wat in de leeszaal staat, kan men ter plaatse raadplegen; de college-bibliotheken bedoelen rechtstreeks het onderwijs der afzonderlijke faculteiten, en afdelingen daarvan, te dienen.

In het bureau van uitlening bevinden zich, onder het toezicht van een der assistenten, de alphabetische en de systematische catalogus.

Een aantal tijdschriften ligt ter lezing in de leeszaal.

De uitlening geschiedt na ondertekening van ontvangstbewijs, waardoor men zich verplicht tot tijdige teruggave en tot vergoeding bij vermissing of beschadiging.

In de leeszaal heeft men zich te gedragen naar de gestelde regelen en de voorschriften, die de bibliothecaris en zijn assistenten voor den goeden gang van zaken nodig oordelen.

Aan wie zich aan deze verplichtingen en aanwijzingen niet houdt, wordt het gebruik van de bibliotheek ontzegd.

Onder het toezicht van den bibliothecaris staan ook de boeken en handschriften, welke het eigendom zijn van de Vereniging „Het Bilderdijk-Museum”.

Na afspraak op de bibliotheek zijn zij te raadplegen en is het museum te bezichtigen op de uren, waarop de bibliotheek geopend is, en, eveneens na afspraak, Zaterdagmiddag van 2-4 uur.

Voor de collectie-Willem de Merode geldt als regel, dat daarvan niet wordt uitgeleend. Zij bevindt zich in een der kamers van het Bilderdijk-Museum, waar men ze kan raadplegen, na afspraak op de bibliotheek. Mits tijdig aangevraagd, kunnen bepaalde werken ook in de leeszaal worden gebruikt.

De boeken voor de Faculteit der Wiskunde, Natuurkunde en Scheikunde zijn meest geplaatst in het Laboratorium, De Lairessestraat 174. Zij vormen daar, onder beheer en toezicht der betrokken hoogleraren, een samenstel van collegebibliotheken met een gezamenlijke leeszaal. Deze is geopend $8\frac{1}{2}$ —12 en $1\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{4}$; des Zaterdags $8\frac{1}{2}$ —12 uur.

De werken kunnen ter leen verkregen worden uitsluitend des middags na 4 uur en moeten uiterlijk den volgende morgen vóór 10 uur zijn terugbezorgd.

Voor leen en terugbezorging vervoege men zich bij de daarvoor aangewezen assistente mej. D. H. Ton.

Niet uitgeleend worden woordenboeken, tabellenwerken, handboeken en referaatijdschriften.

Losse nummers van tijdschriften mogen alleen na verkregen toestemming van den Hoogleraar of den conservator buiten het gebouw worden meegenomen.

De college-bibliotheken voor Klassieke Letteren, Nederlandse Letteren, Germanistiek en Geschiedenis bevinden zich in hetzelfde gebouw als de bibliotheek, Keizersgracht 164. Voor zover daarin geplaatste boeken kunnen worden uitgeleend, geschiedt dit uitsluitend door het uitleningsbureau op dezelfde wijze en voorwaarden, als boven is bepaald.

Een college-bibliotheek voor Psychologie bevindt zich in het Paedologisch Instituut, Vossiusstraat 56. Deze wordt beheerd, namens Prof. Dr J. Waterink, door den Heer Dr H. R. Wijn-
gaarden en den waarnemenden assistent, den Heer Drs G. P. J. van Alkemade; zij is geopend op Maandag en Woensdag van 2-4 $\frac{1}{2}$ uur en op Vrijdag van 10-12 uur.

De college-bibliotheek, met eigen leeszaal, van de Economische faculteit is ondergebracht in het Laboratoriumgebouw Valeriusplein 11. Zij wordt namens Prof. Dr J. Zijlstra beheerd door Mej. M. M. Vegter en is geopend op Maandag tot Vrijdag van 9—5 uur, des Zaterdags van 9—12 uur en op Dinsdag- t/m Vrijdagavond van 7—10 uur.

LABORATORIA.

Natuurkundig Laboratorium.

De Lairessestraat 174, tel. 94802 en 25846.

Directeur : Prof. Dr G. J. Sizoo.

Conservator : Drs J. Blok.

Assistenten : Dr J. H. Spaa, Drs K. van Duuren, Drs M. Heerschap, Drs P. G. Wiersma, Drs J. G. van Wijngaarden, Drs J. G. van Santen, Drs E. F. de Haan, S. Renzema, J. Weber, G. Steneker, Mej. G. Koning.

Bedrijfschef : P. I. Jongbloed.

Hoofdtechnici : A. S. Schuller, W. Jongsmä, J. Knol.

Administratie : Joh. Jansen.

Bibliotheekbeambte : Mej. D. H. Ton.

Scheikundig Laboratorium.

De Lairessestraat 174, tel. 25846 en 94802.

Directeur : Prof. Dr Ir J. Coops.

Conservator : Dr E. van Dalen.

Assistenten : Drs Sj. Kaarsemaker, Drs H. Galenkamp, Drs H. L. Luirink, Drs D. van Maurik, Drs A. van Vulpen, J. van Schooten, B. van 't Riet, B. W. Drost, Drs R. F. Rekker, K. Kes, H. van Kamp, F. J. Hoek, Drs P. C. Limburg, Drs G. J. Hoijsink, J. H. L. Zwiers.

Bedrijfschef : C. E. Mooij.
 Hoofdtechnicus : C. J. Brouwer.
 Amanuensis : H. Ploeger.
 Administratie : Joh. Jansen.
 Bibliotheekbeambte : Mej. D. H. Ton.

Wiskundig Seminarium.

De Lairessestraat 174, tel. 25846 en 94802.

Assistenten : Mej. F. M. Eilander, O. Kooi (tevens belast met
 astronomisch practicum).
 Bibliotheekbeambte : Mej. D. H. Ton.

Psychologisch en Physiologisch Laboratorium.

Valeriusplein 9, tel. 96655.

Directeur : Prof. Dr L. van der Horst.
 Assistenten : Dr J. Booy, Dr J. F. Folkerts, Dr J. A. v. Hasselt,
 Jvr. Mr J. F. v. Lennep.
 Instrumentmaker : G. Jonker.
 Analiste : Mej. G. J. van Sitter.

Paedologisch en Psychotechnisch Laboratorium.

Vossiusstraat 54, tel. 26320.

Directeur : Prof. Dr J. Waterink.
 Assistent : Drs G. P. J. v. Alkemade.
 Amanuensis-instrumentmaker : S. Zadel.

EXAMENS, enz.

Een handleiding voor studenten, welke uitvoerige inlichtingen geeft omtrent de eisen voor de verschillende examens, is bij den Pedel verkrijgbaar.

Aan de Vrije Universiteit worden de volgende examens afgenomen :

Theologische faculteit.

Candidaatsexamen.
 Doctoraal-examen.

Juridische faculteit.

Candidaatsexamen Nederlands recht ;
 Doctoraal-examen Nederlands recht ;
 Doctoraal-examen Vrije studierichting ;
 terwijl voorts aan de Vrije Universiteit een opleiding voor het notariëel examen verbonden is.

Wis- en Natuurkundige Faculteit.

Candidaats-examen, omvattend een der 4 groepen van vakken, in het Academisch Statuut, Rubr. IV, § 28, met de letters *a*, *d*, *e* en *f* aangeduid. Deze groepen zijn :

- a.* wiskunde en natuurkunde met sterrenkunde ;
- d.* natuurkunde en wiskunde met scheikunde ;
- e.* natuurkunde en scheikunde met wiskunde ;
- f.* scheikunde met natuurkunde, wiskunde, mineralogie.

Aan elk dezer groepen wordt toegevoegd : De geschiedenis der natuurwetenschappen.

Doctoraal-examen met hoofdvak wiskunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak natuurkunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak scheikunde.

Doctoraal-examen met hoofdvak wijsbegeerte.

(De candidaatsexamens, genoemd onder *a* en *d*, geven toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak wiskunde; de candidaatsexamens genoemd onder *a*, *d* en *e* geven toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak natuurkunde; de candidaatsexamens, genoemd onder *e* en *f*, geven toegang tot een doctoraalexamen met hoofdvak scheikunde. Alle candidaatsexamens geven toegang tot een doctoraalexamen in de faculteit der Wis- en Natuurkunde, met hoofdvak wijsbegeerte).

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

1. propaedeutisch examen voor de theologie;
2. candidaats-examen in de klassieke taal- en letterkunde;
3. candidaats-examen in de Nederlandse taal- en letterkunde;
4. candidaats-examen in de Semietische taal- en letterkunde;
5. candidaats-examen in de geschiedenis;
6. candidaats-examen in de wijsbegeerte;
7. candidaats-examen in de psychologie;
8. doctoraal-examen in de klassieke taal- en letterkunde;
9. doctoraal-examen in de Nederlandse taal- en letterkunde;
10. doctoraal-examen in de Semietische taal- en letterkunde;
11. doctoraal-examen in de geschiedenis;
12. doctoraal-examen in de algemene taalwetenschap;
13. doctoraal-examen in de wijsbegeerte;
14. doctoraat-examen in de psychologie.

Economische Faculteit.

Candidaats-examen.

Doctoraal-examen.

- a.* In bedrijfshuishoudkundige sociale richting;
- b.* In de sociaal economische richting.

**Verenigde Faculteiten der Wis- en Natuurkunde
en der Letteren en Wijsbegeerte.**

Candidaats-examen psychologie.

Doctoraal-examen psychologie.

Medische Faculteit.

Hoewel er aan de Vrije Universiteit nog geen gelegenheid bestaat medische examens af te leggen, zijn toch de inrichting van de Psychiatrische-Neurologische Kliniek en de laboratoria van dien aard, dat er voldoende gelegenheid bestaat voor studenten om daar te werken en een zelfstandig onderwerp in studie te nemen. Ook is het mogelijk in overleg met den betrokken hoogleraar een dissertatie-onderwerp op psychopathologisch of klinisch terrein te bewerken.

Verder kunnen medische studenten als co-assistent in de Valerius-kliniek geplaatst worden en bestaat er gelegenheid histopathologisch, biochemisch en experimenteel psychologisch op een der laboratoria te werken.

Examenstukken.

Bij het afleggen van examens moeten de volgende stukken overgelegd worden :

Voor alle examens.

1. Bewijs van inschrijving.
2. Bewijs, dat de collegegelden, die tot op het oogenblik van het examen verschuldigd zijn, zijn betaald.
3. Kwitantie van betaald examengeld.
4. Voor het propaedeutisch examen theologie en voor elk candidaatsexamen in een andere faculteit : het getuigschrift, dat gedurende tenminste één jaar inleidende colleges over de wijsbegeerte genoegzaam zijn gevolgd, of anders een bewijs van voldoende bekendheid met de wijsbegeerte (vgl. art. 22, sub 1, 6e, Regl. der V.U.).

En voorts voor het :

Examen volgens art. 135 H.O.-wet.

Voor hen, die in de godgeleerdheid of letteren en wijsbegeerte willen gaan studeren, een diploma eindexamen gymnasium B of daarmee gelijkgesteld examen; voor hen, die in de wis- en natuurkunde willen gaan studeren, een diploma dat het recht geeft in de godgeleerdheid te gaan studeren.

Propaed. examen Theologie.

Diploma van laatst afgelegd examen (diploma eindexamen gymnasium A of Staatsexamen A, of B met aanv. examen).

Cand. examen Theologie.

Bewijs van met gunstig gevolg afgelegd propaedeutisch examen.

Cand. examen Rechten.

Diploma eindexamen gymnasium A of B en daarmee gelijkgesteld examen.

Cand. examen Wis- en Natuurkundige Faculteit.

Diploma eindexamen gymnasium B (of A met aanvullings-examen), diploma eindexamen H.B.S. B, of daarmee gelijkgesteld examen.

Cand. examen in de Litterarische Faculteit.

Diploma eindexamen gymnasium A (of B met aanvullings-examen) of daarmee gelijkgesteld examen.

Cand. examen Economie.

Diploma eindexamen gymnasium A of B, diploma eind-examen H.B.S. A en B, of daarmee gelijkgesteld examen.

Cand. examen in de ver. fac. van W. & N. en L. & W.

Diploma eindexamen gymnasium A of B, diploma eind-examen H.B.S. B.

Doct. examen

Diploma van candidaatsexamen in de betrokken faculteit of in de theologische faculteit een daarmee gelijkgesteld examen. Voor de wis- en natuurkundige faculteit zie hierboven bij Examens.

Promotie.

Diploma van in de betrokken faculteit afgelegd doctoraal-examen.

Voorts wordt bij de promotie de volgende vraag gesteld :

Verklaart gij als Doctor in de het standpunt te aanvaarden van de Vrije Universiteit, die voor al haar onderwijs geheel en uitsluitend op den grondslag der Gereformeerde beginselen staat?

Voor Theologen wordt hieraan toegevoegd :

Erkent gij mitsdien als grondslag voor het onderwijs in de Godgeleerdheid de drie Formulieren van Enigheid, gelijk die in den jare 1619 door de Nationale Synode van Dordrecht voor de Nederlandse Gereformeerde Kerken zijn vastgesteld ; een zodanig gezag daaraan hechtende, als genoemde Synode, blijkens haar eigene handelwijze en haar acten, aan de belijdenisschriften der Nederlandse Gereformeerde Kerken heeft toegekend?

Aanvragen Examen.

Een examen wordt aangevraagd bij den door de faculteit aangewezen hoogleraar, door wien dag en uur worden vastgesteld.

Tot het afleggen van examens wordt buiten de vacanties te allen tijde gelegenheid gegeven en in bijzondere omstandigheden ook in de vacantie.

Studenten, die aan een openbare universiteit of hogeschool aan een volgens de artikelen 184 en 200 bis der hoger onderwijswet aangewezen bijzondere universiteit, voor enig examen zijn afgewezen, worden gedurende den termijn dier afwijzing niet tot het overeenkomstige examen toegelaten.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Lesrooster Cursu

THEOLOGISCHE FACULTEIT		JURIDISCHE FACULTEIT		MEDISCHE FACULTEIT		WIS- EN NA	
DONDERDAG		9- 10	Versteeg, Notariaat, deel 1	8-9	v. d. Horst, Colloq.	9-10	G. H. A. Gro
		10-11	Dooyeweerd, Gesch. v. d. R. Philos.	9-10	v. d. Horst, Colloq.	9-10	Koksma, Cap
		10-11	Okma, Burg. Procesrecht			9-10	v. Dalen, Or
9-10	Nauta, Algem. Kerkgesch.	10-11	Versteeg, Notariaat, deel 2			9-10	Coops, Tech
10-11	Nauta, Kerkrecht	11-12	Dooyeweerd, Encycl.			10-11	Mullender, E
11-12	Nauta, Vaderl. Kerkgesch.	11-12	Okma, Burg. recht			10-11	G. H. A. Gro
1-2	Nauta, Gesch. v. d. Reformatie	11-12	Versteeg, Notariaat, deel 3			10-11	Hooykaas, M
2-3	Bavinck, Elenctiek	12-1	Okma, Verenigingsrecht			11-12	Mullender, E
3-4	Bavinck, Theorie v. d. Zending	12-1	Dooyeweerd, Encycl.			11-12	G. H. A. Gro
		2-3	Okma, Pract. coll. B.W.			11-12	Hooykaas, M
		3-4	Okma, Pract. coll. B.W.			1- 2	Mullender, D
						1- 2	Coops, Elect
						1-5	Scheik. Prac
						2-5	Natuurk. Pra
						2-3	Koksma en C
						3-4	Koksma en C
						7½-8½	v. Haaften, I
						8½-9½	v. Haaften, I
VRIJDAG		9-10	Versteeg, Notariaat, deel 1	5-6	v. d. Horst, For. Psych.	9-10	G. J. Sizoo, C
		10-11	P. A. Diepenhorst, Economie			9-10	Koksma, Cap
		10-11	Donner, Staatsrecht			10-11	G. J. Sizoo, C
10-11	Gispen, Can. O.T.	10-11	Versteeg, Notariaat, deel 2			10-11	Koksma, Cap
11-12	Waterink, Catechetiek	11-12	I. A. Diepenhorst, Strafprocesrecht			11-12	Koksma, Ho
12-1	Aalders, Exeg. O.T.	11-12	P. A. Diepenhorst, Economie			11-12	Hooykaas, C
		12-1	I. A. Diepenhorst, Strafprocesrecht			11-12	v. Rooyen, F
						1-2	Hooykaas, G
						2-5	Scheik. Prac
						2-5	Natuurk. Pra
						7½-10	G. J. Sizoo, C
						8-9	Coops, Colloc
						9-10	Coops, Colloc
ZATERDAG		10-11	I. A. Diepenhorst, Strafrecht			9-10	G. J. Sizoo, I
		11-12	I. A. Diepenhorst, Strafrecht			10-11	G. J. Sizoo, I
9-10	F. W. Grosheide, Can. gesch. v. h. N.T.					10-11	Mullender, C
10-11	F. W. Grosheide, Exeg. N.T.					11-12	G. J. Sizoo, I
						9-12	Natuurk. Pra

sjaar 1949-1950

T. FACULTEIT	FACULTEIT DER LETT. EN WIJSB.		ECONOMISCHE FACULTEIT		VER. FAC. VAN W. & N. EN L. & W.	
sheide, Astronomie	9-10	Woltjer, Catullus	9-10	Sneller, Econ. geschiedenisresponsie	10-11	Koksma, Wisk.
p. Selecta	9-10	Kuiper, Gotisch	9-10	De Gaay Fortman, Arbeidsrecht	11-12	Koksma, Wisk.
g. Chemie	10-11	Woltjer, Catullus	10-11	Sneller, Econ. geschiedenis	1-2	Wijngaarden, Inl. Kinder-Psych.
t. Chemie	2-3	Fokkema, Oud Fries	10-11	De Gaay Fortman, Arbeidsrecht	2-3	Wijngaarden, Alg. Psych.
iff. Integr. Rek.	2-3	Attema, Arabisch	11-12	Sneller, Econ. geschiedenis	3-4	Wijngaarden, Alg. Psych.
sheide, Diff. meetk.	3-4	Gispen, Assy. Babyl.	11-12	v. Dijk, Algemene Maatschappijleer		
ineralogie	3-4	Fokkema, Oud Friese rechtsteksten	1-2	v. Dijk, Sociologie		
iff. Int. Rek.	3-4	Attema, Arabisch	2-3	Zijlstra, Staathuishoudkunde		
sheide, Diff. meetk.	4-5	Gispen, Hebreeuws	2-3	v. Dijk, Sociologie		
ineralogie	4-5	Fokkema, Nieuw Fries	3-4	Zijlstra, Staathuishoudkunde		
iff. Int. Rek.	4-5	Attema, Syrisch	3-4	v. d. Kooy, Econ. Politiek		
t. Chemie	5-6	Attema, Syrisch	4-5	Zijlstra, Staathuishoudkunderesponsie		
icum			4-5	v. d. Kooy, Econ. Politiek		
cticum						
rosheide, Colloq.						
rosheide, Colloq.						
evensverz. Wiskunde						
evensverz. Wiskunde						
Cap. Sel.	9-10	Goslinga, Middelnederl.			9-10	v. d. Graaf, Psycho-techn.
p. Sel.	9-10	Kuiper, 17e eeuws voor historici			10-11	v. d. Graaf, Bedrijfspsych.
Cap. Sel.	9-10	Gispen, Hebreeuws			11-12	v. d. Graaf, Sociale Psych.
p. Sel.	10-11	Goslinga, Vad. en Alg. Gesch.			12-1	v. Rooyen, Fouten en corr. rek.
gere Algebra	10-11	A. Sizoo, Chr. Gr. en Lat. schrijvers			2-3	Wielenga, Psych. Statistiek
ap. Sel.	10-11	Kuiper, Middelnederl.				
outen en corr. rek.	11-12	A. Sizoo, Chr. Gr. en Lat. schrijvers				
esch. der Nat. wet.	11-1	Smitskamp, Vad. Gesch.				
icum						
cticum						
Colloq.						
.						
.						
Exp. Natuurkunde	9-10	Woltjer, Interpr. schrijvers			9-10	G. J. Sizoo, Exp. Natuurk.
Exp. Natuurkunde	9-10	Kuiper, Gotisch			10-11	G. J. Sizoo, Exp. Natuurk.
ap. Sel.	9-11	Goslinga, Gesch. der Geschiedschrijving			11-12	G. J. Sizoo, Exp. Natuurk.
Exp. Natuurkunde	9-11	Smitskamp, Theorie der gesch. en palaeographie				
cticum	10-11	Woltjer, Interpr. schrijvers				
	10-11	Kuiper, Ned. schr. 16e en 17e eeuw				
	11-12	Woltjer, Gr. en Rom. gesch. en Ant.				
	11-12	Wille, Gesch. der Ned. Lett.				
	11-12	Kuiper, Var. Quaest.				
	12-1	Woltjer, Gr. en Rom. gesch. en Ant.				
	1 $\frac{1}{2}$ -2 $\frac{1}{2}$	Wille, Gesch. der Ned. Lett.				
	2 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$	Wille, Gesch. Lit. Critiek				
	3 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{2}$	Wille, Oud-Noors				

C. ORGANISATIELEVEN.

DISSERTATIES

ONZE MONOTYPE-ZETTERIJ IS SPECIAAL
INGERICHT VOOR GROTE WERKEN MET
CIJFERS, FORMULES, TEKENS EN VREEMDE
TALen. (OOK GRIEKS EN HEBREEUWS)

DRUKKERIJ WED. G. VAN SOEST
Langestraat 25-31 · AMSTERDAM-C.
telefoon 47137-47737

P. BEUN & J. DE RONDE AMSTERDAM-C.

Wetenschappelijke
en
Technische
Instrumenten

Laboratorium-
benodigdheden

HENRI POLAKLAAN 2

TELEFOON 53759

Civitas-Raad.

- Mr G. H. A. Grosheide, President, aangewezen door Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag.
- Mr J. Verdam, aangewezen door Curatoren der Vrije Universiteit.
- Prof. Dr J. Zijlstra, aangewezen door den Senaat der Vrije Universiteit.
- Prof. Dr J. F. Koksmā, aangewezen door den Senaat der Vrije Universiteit.
- Prof. Dr H. Smitskamp, aangewezen door den Senaat der Vrije Universiteit.
- Ds S. J. Popma, aangewezen door de Reunisten Organisatie van de Studenten-Corporatiën aan de Vrije Universiteit.
- Prof. Mr P. J. Verdam, voor de internationale studenten betrekkingen.
- H. S. Milder, aangewezen door het Studenten-Corps aan de Vrije Universiteit, o.d.z. Nil Desperandum Deo Duce.
- Mej. M. R. van Schelven, aangewezen door de Vereniging van vrouwelijke studenten aan de Vrije Universiteit.
- C. Augustijn, voor de gezamenlijke faculteitsverenigingen, aangewezen door de Litterarische Faculteitsvereniging.
- F. R. M. Elders, aangewezen door de Societas Artis Amantium Universitatis Liberae.
- A. Vos, aangewezen door de Sportvereniging aan de Vrije Universiteit.
- A. Klapwijk, voor de Universitaire Gezondheidszorg.
- Mr C. A. van Swigchem, secretaris.
- B. Faber, Administrateur.

Studentenpredikanten.

- Ds S. J. Popma, vanwege de Gereformeerde Kerk van Amsterdam.
- Dr J. M. van Veen, vanwege de Nederlands Hervormde Kerk te Amsterdam.

Studentenarts.

Dr S. van der Veen.

Leider Lichamelijke Opvoeding:

C. C. F. Gordijn.

Commissie voor Studentenhulp en Internationaal Contact.

Prof. Dr J. Coops, Voorzitter.

Prof. Dr F. W. Grosheide.

Prof. Mr P. J. Verdam.

C. de Kruyk, secretaris (WSR), Leliegracht 42, Amsterdam.

C. van Rij (ISS).

D. E. Knibbe (ISS).

H. Bos (NBBS).

Mej. M. R. van Schelven.

H. S. Mülder.

Mej. M. J. Hardonk.

A.S.V.U.

(Algemene Sportvereniging aan de Vrije Universiteit).

A. Vos, Praeses.

Mej. F. P. C. Schotman, Ab-actis, Kleverlaan 173, Haarlem.

W. J. Deutekom, Fiscus.

Mej. E. J. W. Fopma, Assessor prima.

C. Blomberg, Assessor II.

S.A.U.L.

(Societas Artis Amantium Universitatis Liberae).

F. R. M. Elders, Praeses.

Mej. E. Mobach, Ab-actis, Newtonstraat 37, Amsterdam.

Mej. M. F. Bikker, Quaestrix.

P. S. Dubbeldam, Assessor I.

A. Tellegen, Assessor II.

Gezondheidszorg.

Adviserende leden :

Prof. Dr J. Coops.
 Prof. Dr L. van der Horst.
 Prof. Dr J. F. Koksma.

Leden :

A. Klapwijk, Praeses.
 Mej. M. F. Bikker, Ab-actis, Honthorststraat 6, Amsterdam.
 H. Veenema, Fiscus.

Studentencorps aan de Vrije Universiteit onder de zinspreuk „Nil Desperandum Deo Duce.”

H. S. Mülder, Rector.
 G. van Halsema, Ab-actis, Valeriusstraat 276, Amsterdam.
 D. E. Knibbe, Fiscus.
 N. A. J. Voorhoeve, Assessor I.
 J. P. Verheul, Assessor II.

Vereniging van Vrouwelijke Studenten aan de Vrije Universiteit.

Mej. M. R. van Schelven, Praeses.
 Mej. A. H. Zeijl, Ab-actis, Paulus Potterstraat 14, Amsterdam.
 Mej. T. D. Hoeksema, Quaestrix.
 Mej. A. E. Woudstra, Assessor prima.
 Mej. C. C. Davidse, Assessor secunda.

Theologische Faculteitsvereniging.

W. Baas, Praeses.
 J. Kuntz, Ab-actis, M. H. Trompstraat 39, Amsterdam.
 Mej. R. S. van Netten, Quaestrix.
 S. A. Boonstra, Assessor I.
 G. van Halsema, Assessor II.

**Juridische Faculteitsvereniging onder de zinspreuk
Qui Bene Distinguit Bene Docet.**

J. Oranje, Praeses.

Mej. A. N. Kielman, Ab-actis, Bos en Lommerweg 245, Amsterdam.

W. R. van der Sluis, Fiscus.

Natuur-Philosophische Faculteitsvereniging.

O. Kooi, Praeses.

M. Dorleijn, Ab-actis, J. W. Brouwerstraat 34, Amsterdam.

L. Bosch, Fiscus.

D. H. E. Tom, Assessor I.

Mej. Th. J. E. Kramer, Assessor secunda.

Litteraire Faculteitsvereniging.

C. Augustijn, Praeses.

Mej. A. A. D. Vellenga, Ab-actis, Lomanstraat 91, Amsterdam.

H. G. Rang, Fiscus.

Economische Faculteitsvereniging.

A. Constandse, Praeses.

D. J. A. Butijn, Ab-actis, Leidsekade 103, Amsterdam.

C. W. Lijesen, Fiscus.

A. F. Siebesma, Assessor I.

J. Frijlink, Assessor II.

Vereniging van studenten in de psychologie.

C. H. W. van Zijl, Praeses.

Mej. H. G. Bergsma, Ab-actis, Sarphatipark 55, Amsterdam.

J. J. F. van den Bergh, Fiscus.

H. in 't Veld, Assessor.

D. BIJZONDERE STICHTINGEN EN FONDSSEN.

Geneesmiddelen

▪

Pharmaceutische specialité's

▪

Vitamine preparaten

▪

Galenische preparaten

▪

Drogerijen

▪

Chemicaliën voor industrie en laboratorium

▪

Medische en chirurgische rubberartikelen en instrumenten

▪

Ziekenverplegingsartikelen

▪

Verbandstoffen en pleisters

▪

Veterinaire Geneesmiddelen

N.V. KONINKL. PHARMACEUTISCHE FABRIEKEN
v. h. BROCADES-STHEEMAN & PHARMACIA
AMSTERDAM-MEPPEL

Pharmaceutische en Chemische Fabrieken te Meppel
Fabriek van synthetische organische producten te Zaandam
(N.V. Brocachemie)

Fabriek van houtconserveringsmiddelen en onbrandbare syn-
thetische wassen te Zaandam (N.V. Olimith)

Verbandstoffen- en Pleisterfabrieken te Nijmegen

Vereniging „Het Studiefonds der Vrije Universiteit”.

Statuten goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van
11 April 1927, no. 50.

Bestuur :

Prof. Dr J. Coops, Voorzitter, De Lairesestraat 174, A'dam-Z.

Drs K. van Nes, Secretaris, Ceintuurbaan 175, Amsterdam-Z.

H. v. Namen, Penningmeester, Rooseveltlaan 148, A'dam-Z.

Prof. Dr G. Ch. Aalders.

Dr G. J. D. Aalders.

Mr H. Bos Kzn.

Prof. Mr A. M. Donner.

Mr G. H. A. Grosheide.

Prof. Dr L. v. d. Horst.

Ds P. N. Kruyswijk.

Prof. Dr D. Nauta.

Prof. Dr F. de Roos.

Ds A. Schouten Jr.

Mr D. W. O. A. Schut.

Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven.

Secretariaat : de Lairesestraat 174, Amsterdam-Z.

Administratieadres van het Studiefonds : Keizersgracht 166.

Postgirorekening : No. 133616.

Uit de Statuten van het Studiefonds.

Art. 1. Er bestaat, verbonden aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en daar ter stede gevestigd, een vereniging, geheten : „Het Studiefonds der Vrije Universiteit”, hierna aangeduid als het fonds.

Het fonds is aangegaan voor den tijd van 29 jaar, te rekenen van af den dag der oprichting, zijnde 20 October 1926.

Art. 2. Het fonds stelt zich op den grondslag van de Vrije Universiteit, uitgedrukt in art. 2 der statuten van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, van welke de Vrije Universiteit uitgaat.

Art. 3. Het doel van het fonds is de bevordering van den

bloei der Gereformeerde wetenschap in het algemeen en van die der Vrije Universiteit in het bijzonder, door :

1. geldelijken steun te bieden aan studenten, ingeschreven aan de Vrije Universiteit, die zulk een steun behoeven ;
2. bij te dragen tot versterking van de bibliotheek en andere wetenschappelijke hulpmiddelen of instellingen, welke ten dienste van die universiteit bestaan of worden ingesteld ;
3. te bevorderen de wetenschappelijke onderzoekingen van hoogleraren, lectoren, studenten of gegradueerden dier universiteit ;
4. andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

De onder 1 en 3 bedoelde personen moeten instemmen met den grondslag, uitgedrukt in art. 2 der statuten van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, van welke de Vrije Universiteit uitgaat.

Hospitia.

(uitgaande van het Studiefonds der Vrije Universiteit)

Keizersgracht 162, tel. 45647. Tel. voor inw. studenten 44052.

Directrice : Mevr. B. A. van der Linden.

Het Hospitium biedt plaats voor 25 inwonende studenten.

Koningslaan 31—33, tel. voor inwonende studenten 27428.

Directrice : Mevr. A. W. Koole-Dekker.

Het Hospitium biedt plaats voor 30 inwonende studenten.

Calvijnfonds.

Bestuur : Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag.

Statuten van het Calvijnfonds.

Art. 1. De stichting zal genaamd zijn : „Calvijnfonds”, en is gevestigd te Amsterdam.

Art. 2. De stichting heeft ten doel de bevordering van het contact der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden

grondslag, gevestigd te Amsterdam, met het Gereformeerd wetenschappelijk leven elders, speciaal in het buitenland.

Zij tracht dit doel te bereiken door het doen houden van lezingen door Nederlandse geleerden van Gereformeerde richting in het buitenland of door het doen houden van lezingen door buitenlandse vertegenwoordigers der Gereformeerde levensopvatting in Nederland of door het doen vertalen van wetenschappelijke werken, benevens door alle andere wettige middelen, die voor het bereiken van dit doel dienstig kunnen zijn.

Art. 3. Het kapitaal der stichting wordt beheerd door Directeuren der voornoemde Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gevestigd te Amsterdam, die aldus als bestuursleden der stichting optreden.

Art. 4. Het bestuur der stichting zal haar kapitaal beleggen op zodanige wijze als het het meest wenselijk en in het belang der stichting oordeelt.

De rente van het kapitaal mag voor geen langeren tijd dan gedurende drie jaren worden bespaard.

De uitgaven ter bereiking van het in artikel 2 omschreven doel mogen per jaar nooit meer bedragen dan een bedrag, gelijkstaande aan de rente, die gedurende drie jaren van het kapitaal zal zijn gekweekt.

Art. 5. Besluiten, door het bestuur genomen, zullen alleen kunnen worden uitgevoerd, indien daarop het advies van den Senaat der van de Vereniging voornoemd uitgaande Vrije Universiteit zal zijn gehoord.

Art. 6. Indien onverhoopt het beginsel der voornoemde Vereniging, zoals dit is uitgedrukt in artikel 2 harer statuten, veranderd mocht worden, zal deze stichting van rechtswege ontbonden zijn en zullen de haar toebehorende baten, na aftrek der schulden, vervallen aan de Gereformeerde Kerk te Amsterdam, voor de Generale Kas voor de Zending van de Gereformeerde Kerken in Nederland onder Heidenen en Mohammedanen.

Art. 7. Het Bestuur is verplicht inlichtingen omtrent het gebruik van de revenuen van het aan de stichting geschonken kapitaal te verstrekken aan dengene, die zich op voor het

Bestuur aannemelijke wijze als schenker van het stichtingskapitaal aanduidt. Deze zal dan tevens aan het Bestuur kunnen verzoeken een andere bestemming aan het kapitaal of deszelfs revenuen te geven.

Indien het Bestuur zich met deze veranderde bestemming kan verenigen en deze mede in het belang der voornoemde Vereniging acht, zal het, binnen den tijd van twee jaren nadat tot die verandering is besloten, daartoe overgaan.

Kuyper-katheder.

De hiervoor reeds geschonken of nog te ontvangen bedragen moeten met de rente worden vermeerderd tot een bedrag bijeen is van $\pm$ f 150.000, welk kapitaal dan zal dienen om een eigen, zelfstandigen leerstoel in het Antirevolutionnair Staatsrecht te stichten en in stand te houden.

Door toevoeging van de rente tot over het jaar 1949 is het beschikbare kapitaal thans gestegen tot f 41916.46.

Kuyper-raam.

In Maart 1918 is van een commissie, waarvan Prof. Grosheide voorzitter was, hiervoor ontvangen een bedrag van f 439,07½. Hierbij moet de rente worden gevoegd, totdat het gedenkraam zal zijn geleverd en betaald.

Door vermeerdering met de rente tot over het jaar 1949 is het oorspronkelijk bedrag thans aangegroeid tot f 1490.14.

Van Coeverden Adrianistichting.

Bewindvoerders:

- A. M. Brouwer, Utrecht, Voorzitter.
- S. Anema, Zeist, Secretaris.
- J. Koning Pzn., Leiderdorp, Penningmeester.

Regenten:

- Prof. Mr A. Anema, Voorzitter, Haarlem.
- C. van der Tas, Secretaris, Amsterdam.
- L. Boomsma, Penningmeester, Amsterdam.

Over 1949 werd van deze stichting weder een bijdrage ontvangen van f 30000,— ten behoeve van de exacte faculteiten.

Knap of Reeling Knap-leen.

In het jaar 1913 werd onder bovenstaanden naam een stichting in het leven geroepen, welke ten doel heeft familieleden van de stichtsters in staat te stellen aan de Vrije Universiteit te studeren. Als stichtingskapitaal was een bedrag van f 1000,— nominaal op het Grootboek gestort. Het kapitaal bedroeg per 31 December 1949 nominaal f 3867.39.

Regenten:

Dr J. Donner, Den Haag, Voorzitter.

Mr H. Bijleveld, Amsterdam, Secretaris.

D. G. J. Baron van Heemstra, Amsterdam, Penningmeester.

STUDIEBEURZEN.

Rijksstudietoelagen (renteloze voorschotten).

Vanwege het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen worden studietoelagen (renteloze voorschotten) uitgereikt. Aanvragen daarvoor moeten, op gezegeld request, gericht aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, vóór 1 Februari gezonden worden aan den Secretaris van de Beurzen-Commissie, Ministerie van Onderwijs, den Haag, bij wien ook inlichtingen te verkrijgen zijn.

Deze toelagen geven geen recht op vrijstelling van collegegeld. Terugbetaling na afloop van den studietijd is verplicht.

Rijksbeurzen ex art. 198 H.O.W.

Voor ouderejaars studenten van buitengewonen aanleg zijn voorts enkele Rijksbeurzen van ten hoogste f 800.— beschikbaar.

Aanvragen voor de hier bedoelde beurzen moeten, op gezegeld request, gericht aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, vóór 1 Maart worden ingediend bij het College van Curatoren der Vrije Universiteit. Curatoren

vragen hierover het advies der betrokken faculteit en geven op grond daarvan bij de toezending van het request aan den Minister hun advies.

Studenten in het genot van deze Rijksbeurzen, zijn vrijgesteld van het betalen van collegegelden. Terugbetaling wordt niet verlangd.

Studiefonds en Hospitia.

Aanvragen om steun uit „Het Studiefonds der Vrije Universiteit” of om een plaats in een der Hospitia der Vrije Universiteit dienen te worden gericht aan het Bestuur van het Studiefonds (Prof. Dr J. Coops, de Lairessestraat 174, Amsterdam-Zuid).

Kerkelijke beurzen.

Volgens art. 19 der Dordtse Kerkenordening hebben de kerken te arbeiden, dat er studenten in de Theologie zijn, die *ex bonis publicis* onderhouden worden.

Wat de Gereformeerde Kerken in Nederland betreft zijn door de Particuliere Synodes deputaten aangewezen, die vermeld zijn in het Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Van Coeverden-Adriani-Stichting.

De Van Coeverden-Adriani-Stichting kan jaarlijks twee beurzen à f 1000.— geven aan twee doctoren, die hun doctorsgraad aan de Vrije Universiteit hebben behaald, en wel uitsluitend ten einde hun studiën voort te zetten.

Nadere inlichtingen zijn na schriftelijke aanvraag te verkrijgen bij den Secretaris van het College van Regenten, den Heer C. van der Tas, P. C. Hooftstraat 25, Amsterdam-Zuid.

Overige beurzen.

Voor de particuliere beurzen, beurzen, uitgaande van z.g. lenen en andere corporaties en personen, waaromtrent een overzicht hier moeilijk te geven is, zij verwezen naar het werkje „Studiebeurzen” (uitgave Muusses, Purmerend).

Thomson-Edison-Fabrikanten-Brief, nach dem Inhalt
des von Thomson 1888 für die Edison-Fabrikanten
geschriebenen Briefes, nach dem Inhalt des Briefes

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

E. GESCHIEDENIS DER UNIVERSITEIT.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.
W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

W. M. KIPP & S. J. KIPP, N. V.

PENICILLINE-DELFT

Thermostabiel Penicilline-Delft heeft een activiteit van ongeveer 1600 E/mg, bevat tenminste 90% penicilline-G, is 3 jaar houdbaar en behoeft geen koeling

N.V. NEDERLANDSCHE GIST- & SPIRITUSFABRIEK, DELFT

SALM-KIPP.

N.V. VEREENIGDE INSTRUMENTHANDEL
v/h G. B. SALM & P. J. KIPP & Zn.
Keizersgracht 642/644 - Amsterdam-C.

Alléénvertegenwoordigers van :

BECKMAN : Infrarood-Ultraviolet „B” Spectrofotometers - pH Meters - Vlamfotometers.

LEYBOLD : Gasballastpompen - Fysische Instrumenten.

COMPAGNIE GÉNÉRALE DE RADIOLOGIE : Roterende oliepompen.

ELECTRO-HELIOS : Electrische Broed- en Droogstoven.

MEASURING & SCIENTIFIC EQUIPMENT Ltd. : M.S.E. Centrifugen voor Klinisch-Chemisch Melk- en Olie-onderzoek. Microtomen.

INTERNATIONAL TECHNICAL DEVELOPMENTS Ltd. : Electrische Verwarmingsmantels met energieregelaars.

WILD-BARFIELD : Mofelovens - Buis- en Kroesovens met electrische verwarming.

Inrichtingen voor Laboratoria.
Medische en Optische Instrumenten.

NP₃₅

★ **Betrouwbaar**

★ **Zuiver**

★ **Onbeperkt houdbaar**

Narcose - Aether

N.V. NEDERLANDSCHE GIST- EN SPIRITUSFABRIEK DELFT HOLLAND

Stichters der Vrije Universiteit.
(Allen overleden).

J. van Alphen.
D. A. Beintema.
G. L. Bertram.
G. J. Boevé.
Ds J. D. B. Brouwer.
A. Baron van Dedem.
Jhr Mr P. J. Elout van Soeterwoude.
J. J. Glinderman.
Mevrouw Douarière Groen van Prinsterer.
Mevrouw W. G. Herklots-Suermondt.
Dr Ph. J. Hoedemaker.
M. van Hoek.
G. A. Hoogeveen.
Mr A. J. Th. à Th. van der Hoop van Slochteren.
W. Hovy.
C. A. Höweler.
S. T. de Jong.
M. Kemp.
Mr L. W. C. Keuchenius.
Prof. Dr A. Kuyper.
J. C. de Mol Moncourt.
F. N. van der Muelen.
P. van Oordt.
W. M. Oppedijk.
Ds J. J. A. Ploos van Amstel.
Prof. Dr A Rutgers.
Prof. Dr F. L. Rutgers.
Th. Sanders Jr.
Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman.
Jhr Mr W. H. de Savornin Lohman.
Ds B. van Schelven.
J. J. Schokking.
S. J. Seefat.
J. van der Straal.

G. J. C. de Vidal de St Germain.
 F. W. Vodegel.
 J. Voorhoeve H.Czn.
 A. Walkart Ameshoff.
 E. G. Wentink.
 J. A. ter Wolde.

Bovendien droegen nog drie andere broeders tot het Stichtingskapitaal bij, die hun namen onbekend wensten te houden.

Vroegere Directeuren.

W. Hovy,	1879-1896.
I. Esser,	1879-1885.
S. J. Seefat,	1879-1905.
G. H. L. Baron van Boetzelaar,	1879-1888.
J. J. Glinderman,	1879-1883.
J. C. Fabius,	1883-1888.
S. Baron van Heemstra,	1885-1904; 1905-1910.
G. H. Th. à Th. van der Hoop,	1888-1894.
E. G. Wentink,	1888-1906.
C. M. E. van Löben Sels,	1894-1903.
J. van Alphen,	1896-1907.
Th. Ruys Gzn.,	1903-1908; 1909-1914; 1915-1920.
H. W. van Marle Jr.,	1904-1909; 1910-1915; 1916-1921.
Joh. Krap,	1907-1912; 1913-1918; 1919-1924; 1925-1932.
J. H. de Waal Malefijt,	1907-1909; 1914-1919; 1920-1925.
D. Schut,	1908-1913.
Tyo H. van Eeghen,	1910-1911; 1912-1917; 1918-1923; 1924-1930.
Dr W. de Vlugt,	1921-1926.
Dr H. Colijn,	1922-1929; 1930-1936; 1937-1944.
A. W. F. Idenburg,	1923-1928; 1929-1935.
G. Wolzak,	1924-1931; 1933-1940.

Dr J. J. C. van Dijk	1929-1933; 1934-1941; 1942-1949.
Mr J. F. van Beeck Calkoen,	1931-1938.
Mr H. Bijleveld,	1931-1937; 1939-1946.

Vroegere Curatoren.

Ds J. W. Felix,	1879-1888.
Mr A. W. van Beeck Calkoen,	1879-1896.
Dr A. H. de Hartog,	1879-1882.
Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman,	1879-1883.
Mr L. W. C. Keuchenius,	1879-1893.
Ds B. van Schelven,	1884-1928.
Dr Mr W. van den Bergh,	1886-1890.
Ds A. Brummelkamp,	1890-1919.
Mr Th. Heemskerk,	1891-1907; 1913-1932.
Dr A. J. W. Monnik,	1896-1909.
Dr H. Franssen,	1909-1911.
Dr D. Schermers,	1909-1923.
Mr S. de Vries Czn.,	1909-1944.
Dr J. C. de Moor,	1919-1926.
Dr J. G. Scheurer,	1925-1928.
Ds T. Ferwerda,	1926-1945.
Dr K. Dijk,	1928-1937.
Dr J. Wessels,	1928-1945.
Dr W. A. van Es	1937-1943.

Vroegere Hoogleraren.

Dr A. Kuyper,	1879-1908.
Dr F. L. Rutgers,	1879-1910.
Dr Ph. J. Hoedemaker,	1880-1888.
Mr D. P. D. Fabius,	1880-1921.
Dr F. W. J. Dilloo,	1880-1885.
Dr J. Woltjer,	1881-1917.
Dr A. H. de Hartog,	1882-1895.
Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman,	1883-1896.
Dr G. H. J. W. J. Geesink,	1889-1929.
Jhr Mr W. H. de Savornin Lohman,	1890-1896.

Dr H. H. Kuyper,	1900-1944.
Dr H. Bavinck,	1902-1921.
P. Biesterveld,	1902-1908.
Dr C. v. Gelderen,	1906-1944.
Dr L. Bouman,	1907-1935.
Dr P. A. E. Sillevius Smitt,	1912-1918.
Dr A. A. v. Schelven,	1918-1945.
Dr F. J. J. Buytendijk,	1919-1925.
Mr W. Zevenbergen,	1919-1925.
Dr H. J. Pos,	1924-1932.
Mr V. H. Rutgers,	1928-1944.
Mr P. S. Gerbrandy,	1930-1939.
Mr J. Oranje,	1940-1945.
Dr J. Haantjes,	1945-1948.

Rectores Magnifici.

Sedert de stichting der Universiteit.

1880-81	Dr A. Kuyper
1881-82	Dr F. L. Rutgers
1882-83	Dr Ph. J. Hoedemaker
1883-84	Mr D. P. D. Fabius
1884-85	Dr F. W. J. Dilloo
1885-86	Dr J. Woltjer
1886-87	Mr A. F. de Savornin Lohman
1887-88	Dr A. Kuyper
1888-89	Dr F. L. Rutgers
1889-90	Mr D. P. D. Fabius
1890-91	Dr J. Woltjer
1891-92	Dr A. Kuyper
1892-93	Mr A. F. de Savornin Lohman
1893-94	Dr F. L. Rutgers
1894-95	Mr D. P. D. Fabius
1895-96	Dr J. Woltjer
1896-97	Dr G. H. J. W. J. Geesink
1897-98	Dr F. L. Rutgers
1898-99	Dr A. Kuyper

1899-00 Mr D. P. D. Fabius
1900-01 Dr J. Woltjer
1901-02 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1902-03 Dr H. H. Kuyper
1903-04 Dr H. Bavinck
1904-05 Dr P. Biesterveld
1905-06 Dr F. L. Rutgers
1906-07 Mr D. P. D. Fabius
1907-08 Dr J. Woltjer
1908-09 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1909-10 Dr H. H. Kuyper
1910-11 Dr H. Bavinck
1911-12 Dr R. H. Woltjer
1912-13 Mr A. Anema
1913-14 Mr P. A. Diepenhorst
1914-15 Dr C. van Gelderen
1915-16 Dr L. Bouman
1916-17 Dr P. A. E. Sillevius Smitt
1917-18 Dr F. W. Grosheide
1918-19 Dr G. H. J. W. J. Geesink
1919-20 Dr H. H. Kuyper
1920-21 Dr R. H. Woltjer
1921-22 Mr A. Anema
1922-23 Mr P. A. Diepenhorst
1923-24 Dr C. v. Gelderen
1924-25 Dr L. Bouman
1925-26 Dr F. W. Grosheide
1926-27 Dr A. Goslinga
1927-28 Dr A. A. v. Schelven
1928-29 Dr G. Ch. Aalders
1929-30 Dr H. J. Pos
1930-31 Dr H. H. Kuyper
1931-32 Mr H. Dooyeweerd
1932-33 Dr D. H. Th. Vollenhoven
1933-34 Mr V. H. Rutgers
1934-35 Dr J. Wille
1935-36 Dr L. van der Horst

1936-37 Dr J. Waterink
1937-38 Dr G. J. Sizoo
1938-39 Dr J. F. Koksma
1939-40 Dr A. Sizoo
1940-41 Mr V. H. Rutgers
1941-42 Mr V. H. Rutgers
1942-43 Dr D. Nauta
1943-44 Mr J. Oranje
1944-45 Mr J. Oranje
1945-46 Dr J. Coops
1946-47 Dr R. H. Woltjer
1947-48 Mr P. A. Diepenhorst
1948-49 Dr F. W. Grosheide
1949-50 Dr G. Ch. Aalders.

Ere-Doctoraten
verleend door den Senaat der Vrije Universiteit.

20 Oct. 1930 Dr H. Colijn, overleden.
20 Oct. 1930 Dr J. Sebestyén, Boedapest.
20 Oct. 1930 Dr D. Bakker, overleden.
20 Oct. 1930 Dr J. C. Rullmann, overleden.
20 Oct. 1938 Dr J. J. C. van Dijk, 's-Gravenhage.

Deze lijst van vroeger ingeschreven studenten, die in oorlogs- en bezettingstijd zijn gevallen, en sinds het vorig jaarboek met enkele namen is aangevuld, wordt hier nogmaals geplaatst.

Mr C. Abraham
Ds D. J. B. Allaart
Dr H. A. van Andel
Ds G. P. van Arkel
Mr A. Bakker
S. J. P. Bakker
Ds C. P. Boodt
Mr M. H. Boukema
Mr D. N. Breukelaar
Dr A. H. Colijn
Mr P. Colijn
Dr R. J. Dam
Ds R. Douma
Mr G. F. C. van den Ende
Mr H. Engel
Dr B. J. Esser
Ds N. J. A. van Exel
Ds T. Ferwerda
Mr J. de Graaf
G. Gijzel
Mr J. C. F. Heinsius
J. B. Hiegentlich
Mr E. Huismans
Ds H. de Jong
J. C. van Kerkhof
Ds A. F. Keuchenius

B. Kloosterhuis
Dr J. de Koning
Mej. M. van Konijnenburg
Ds R. H. Kuipers
Ds Th. Kuipers
Mej. E. Legerman
Mr O. E. G. van Limburg
Stirum

Dr S. O. Los
G. H. J. de Neef
J. van Oven
Ds A. F. J. Pieron
P. Postema
Ds A. Ringnalda
Mr M. Ritzema
Prof. Mr V. H. Rutgers
Mr G. Ruys
Dr B. M. Schuurman
Dr K. Sietsma
Mr A. L. Snoek
N. A. Tebbenhoff Rijnenberg
Ds L. Touwen
Ds J. W. Tunderman
Dr S. L. van der Vegte
Mr G. M. Visser
Ds J. van der Woude

REDE van Prof. F. W. GROSHEIDE
bij de overdracht van het rectoraat
aan Prof. Dr G. Ch. AALDERS
op Woensdag 21 September 1949

Hooggeachte Aanwezigen,

Het zal vandaag wel de laatste keer zijn, dat een hoogleraar aan de Vrije Universiteit het rectoraat, nadat hij het voor de derde maal heeft bekleed, aan zijn opvolger overdraagt. Deze opmerking plaatst mij midden in het voornaamste onderwerp, dat ik vandaag met U heb te behandelen. Mijn voorganger sprak verleden jaar over den sterken groei van onze Universiteit. Die groei heeft aangehouden. Kon het vorig jaar worden vermeld, dat het aantal docenten 50 bedroeg, het steeg dit jaar tot 63. En wat de studenten betreft, waren er verleden jaar 1032 ingeschreven, dezen cursus 1197.

De vorige rector, hoe dankbaar ook voor de uitbreiding, kon niet nalaten op enkele schaduwzijden te wijzen, met name op het te loor gaan van het persoonlijke contact tussen hoogleraren en studenten. Ik mag, gezien wat er dezen cursus gebeurde, een ogenblik op dit onderwerp doorgaan.

Uitbreiding is schoon niet alleen, zij is noodzakelijk. Als onze Universiteit bleef, wat ze was en geen groei vertoonde, zou daarmee haar vonnis getekend zijn. Immers afgedacht van het feit, dat groeien een der kenmerken is van leven, staat het voor ieder vast, dat de Vrije Universiteit nog lang niet is, wat zij wezen moest. Reeds daarom blijft vooruitgang eis. En dat stelt weer eisen. Er is in den kring der hoogleraren vroeger nog wel eens verschil van mening geweest over de vraag, of subsidie moest worden aangevraagd, of zij indien zij aangeboden werd, moest worden aanvaard. Ik schroom niet uit te spreken, dat ik persoonlijk vaak tegen het aannemen van subsidie heb gepleit. Het is niet noodzakelijk de gronden voor deze

mening aan te voeren, want zij zijn verouderd. Ieder zal moeten erkennen, dat er voor de Vrije Universiteit op dit ogenblik meer mogelijkheden bestonden en bestaan, dan door de betrekkelijk kleine groep van haar geestverwanten kunnen worden bekostigd. Ik denk hier niet in de laatste plaats aan het feit, dat we mannen van Gereformeerde levensovertuiging hebben, die in aanmerking komen om als hoogleraar of lector op te treden, op terreinen van wetenschap, waarop zij vroeger ontbraken. Die kansen moeten worden gegrepen. En als dat grijpen boven onze financiële krachten gaat, dan is dat voor onszelf — ik spreek hier niet over staatsrechtelijke of staatskundige gronden — een reden om subsidie te aanvaarden.

Uitbreiding brengt gevaren mede. Het grote gevaar, dat de moderne Universiteit bedreigt en dat ook onze hogeschool bedreigen gaat, is dat de eenheid verloren raakt en dat de Universiteit ontaardt in een slechts administratief met elkaar in verband staande groep van vakscholen. Elders wordt dit gevaar om niet te zeggen, deze misstand, sterk gevoeld, een misstand, die zich ook daarin openbaart, dat de belangstelling der studenten zich slechts richt op een zeer klein deel van de wetenschap, dat de algemene vorming ontbreekt en van een wijsgerigen ondergrond niet kan worden gesproken. Studium generale en civitas zijn middelen om weer tot eenheid te komen. Ook onze Universiteit heeft ze toegepast. Er werden door leden van alle faculteiten colleges gegeven voor de gezamenlijke studenten. Ook wij hebben onze civitas. Ik kom op beide onderwerpen terug. Doch de misstanden, die uitbreiding zo gemakkelijk met zich meebrengt, kunnen en mogen, zeker bij ons, niet alleen door studium generale en civitas worden bestreden. Wij hebben meer en vooral ook betere middelen. Van betekenis is zeker onze traditie. Er zijn er onder de hoogleraren niet veel meer, die persoonlijk in geregelde aanraking zijn geweest met de stichters en de eerste professoren van onze Universiteit. Maar er zijn er toch nog. Zij hebben iets meegekregen van het stempel, dat mannen als Kuyper, Rutgers, Fabius, Woltjer onze hogeschool hebben opgedrukt. Zij hebben niet alles, maar toch veel van dat oude meegedragen, hun

leven lang en zij hebben het dankbaar aan jongeren overgegeven, getradeerd, jongeren van wie een aantal in hun studentenjaren reeds iets van dat oude karakter had ontvangen. We hebben een traditie, die ook door later gekomenen wordt op prijs gesteld. En traditie is misschien nergens zo taai als aan een Universiteit, wellicht als een tegenhanger van het wetenschappelijk onderzoek, dat zich steeds met het nieuwste heeft bezig te houden. Welnu, tot onze traditie hoort deze eenheid, deze saamhorigheid, het elkander raadplegen, het zoveel als het mogelijk is met elkaar samenwerken, het elkaar niet in den weg lopen. Eerlijkheid gebiedt uit te spreken, dat althans een deel van dit alles minder wordt, naarmate de Universiteit zich uitbreidt, al is het alleen maar, omdat we steeds minder verstand krijgen van elkanders vakken. Dat neemt niet weg, dat de saamhorigheid als een kostbaar deel van onze traditie mag worden geroemd.

En dat is zo, het kan en moet zo zijn, en daarmee kom ik tot het belangrijkste punt, omdat die saamhorigheid rust op een eenheid van beginsel. We zijn het in het hoogste, in het allerbelangrijkste eens. Dat is zo en dat moet zo blijven, omdat hier en hier alleen ligt de bestaansgrond van onze Universiteit. Ik wil de zaken niet mooier voorstellen, dan ze zijn. Het is waar, dat er over den inhoud der Gereformeerde beginselen en over hun betekenis voor het wetenschappelijk onderzoek al spoedig na de oprichting van de Vrije Universiteit verschil van mening is opgekomen, dat zich dit juist in de eerste periode enige malen heeft herhaald en dat het zelfs tot verwijdering aanleiding heeft gegeven. Ik wil niet zeggen, dat dit verschil aan inzicht thans geheel en al is verdwenen. Maar vooreerst nemen wij deze zaken wat gemakkelijker op, dan onze vaders, omdat we best kunnen hebben, dat eenheid van uitgangspunt niet steeds leiden zal tot eenheid in alle resultaten van het onderzoek, ja dat we zelfs wel kunnen aantonen dat het zo moet zijn. En in de tweede plaats werkt hier de uitbreiding van de Universiteit ten goede, we komen veel minder dan vroeger op elkanders terrein. En ik handhaaf dan ook ten volle de uitspraak, dat er bij ons eenheid is en zal blijven, saamhorig-

heid, omdat we het eens zijn in de dingen, die voor ons van het allerhoogste belang zijn.

Maar openbaart zich dat nu voldoende in de praktijk? De Universitas heeft haar naam ontvangen niet van de eenheid of de verwantschap van de onderwezen vakken, maar van de eenheid van professoren en studenten. En de leerlingen zijn een even belangrijk deel van de hogeschool als de leraren. Wordt bij onze studenten voldoende gevoeld, dat de eenheid van de Vrije Universiteit ligt in de eenheid van uitgangspunt? Ja, meer nog, gevoelen de studenten voldoende de betekenis van haar bepaalde uitgangspunt, de Gereformeerde beginselen?

Er gaan wel eens klachten op. Er zijn studenten, die beweren, dat men evengoed aan een andere universiteit, dan de onze studeren kan. Zij klagen, dat bij heel veel onderwerpen niets blijkt van den invloed der Gereformeerde beginselen. Er is aan de Universiteit zelf geen liefde voor, er gaat geen bezieling van uit. Men is nu eenmaal hier en blijft dus maar. Doch kon men nog kiezen, men deed een andere keus.

Zulke dingen zijn ernstig. Toch ook weer niet zo ernstig als ze lijken. Ik wil de betekenis der vermelde opmerkingen niet verkleinen, doch ik wil er wel wat op afdingen. Onze Universiteit heeft van het begin af heel ons volk op het oog gehad en niet alleen het Gereformeerde deel daarvan. Zij opent haar poorten voor ieder, die komen wil, want zij wenst in den goeden zin van het woord ook propaganda-instituut te zijn. Komt iemand, die niet tot onzen engeren kring behoort, tot ons, b.v. omdat hij mee komt met een vriend, met wien hij op het gymnasium of de H.B.S. was, of omdat hij de colleges van een bepaalden hoogleraar wenst te volgen, hij is van harte welkom. Over de moeilijkheden, die zich bij de promotie van zo iemand kunnen voordoen, spreek ik vandaag niet. Wie komen wil, vindt onze deuren open. Maar dat er onder zulke studenten wel eens zijn, die niet dadelijk van de waarheid en de betekenis der Gereformeerde beginselen overtuigd zijn, is te verstaan. Een andere opmerking. Een student is iemand, die meer in zijn hoofd heeft, dan zijn hart verwerken kan.

Dat heeft ten gevolge, dat hij zich wel eens iets krasser uit, dan hij eigenlijk bedoelde of met kracht dingen beweert, waar hij over veertien dagen niet meer achter staat. Een moeilijk boek, een niet begrepen dictaat, een mislukt tentamen gaf meer dan eens aanleiding tot uitingen, die de Universiteit of een deel van haar docentencorps nu niet bepaald in de hoogte staken.

Toch, hoe waar dit is, daarmee is de zaak niet afgedaan. Zij hebben bepaald den hoogleraren iets te zeggen. Zij vragen, dat de professoren met al de krachten, die God hun gaf, zullen trachten te bezielen voor het ideaal. Zij, die zelf de betekenis van ons uitgangspunt mochten zien en die den inhoud daarvan in het geloof leerden aanvaarden, hebben de taak anderen daarvoor warm te maken, bepaald dan door de betekenis der Gereformeerde beginselen voor de wetenschap te doen uitkomen. Dat zal de bovengenoemde klachten wel niet doen verstommen, maar het kan er onder den zegen Gods toe bijdragen, dat zij, die niet overtuigd waren, als overtuigden de Universiteit verlaten en dat de overtuigden in hun overtuiging worden versterkt. En ik moet hier ook iets zeggen tot de studenten. Zij moesten veel meer dan zij doen met hun vragen, ook hun geestelijke vragen naar hun hoogleraren gaan. Ik heb zelf over de genoemde kwesties meer dan eens met studenten gesproken. Ik weet niet, hoe het met anderen is, tot mij kwam nooit een student om over deze dingen te praten.

Ik sprak over de studenten en hun geestelijke moeilijkheden. Een woord over hun sociale moeilijkheden mag niet ontbreken. Vele van onze studenten hebben het zwaar. In Engeland had men vroeger den rijken student. In ons vaderland kwam die minder voor, maar er waren toch aan onze openbare Universiteiten niet zo weinig studerenden, die door hun ouders zo royaal van geld werden voorzien, dat zij er een herenleven van konden leiden. Onze Universiteit trok en trekt haar studenten voor een niet gering deel uit den middenstand. Rijke studenten waren er, doch niet zo heel veel. Nu was de middenstander een jaar of vijftig geleden wel in de gelegenheid zijn zoon te laten studeren. Dat kostte hem opoffering, doch het ging.

En voorts was er een, gezien het aantal studenten, niet zo klein aantal beurzen, waaruit jonge mensen, die er niet konden komen, zoveel steun konden ontvangen, dat ze er kalm aan van konden studeren. Daar kwam bij, dat het studentenleven destijds heel wat eenvoudiger was dan thans. Ik heb enige ervaring op dit punt. Het heeft mij in vroeger jaren nooit veel moeite gekost voor onze hulpbehoevende studenten steun te verwerven. En als ik afzie van de oudere zonen uit grote gezinnen, die spoedig moesten mee helpen om brood voor het gezin te verdienen, dan zijn er in den kring, dien ik kan overzien niet velen geweest, die wilden studeren en het om financiële redenen hebben moeten laten. Ik heb er wel gekend, die geholpen werden en die de studie niet hebben kunnen voleindigen, hetzij omdat het hun aan gaven ontbrak, hetzij omdat ze de voor de studie nodige volharding niet bleken te bezitten. Ik moet daar nog aan toevoegen, dat het begrijpelijkerwijs onder de tegenwoordige omstandigheden veel moeilijker is om hulp van particulieren te krijgen dan vroeger.

De toestand is thans geheel anders. De normale middenstander kan zijn zoon of zijn dochter niet meer laten studeren. Er is wel een groot aantal beurzen, doch er zijn er niet genoeg. De vele aanvragen maken, dat de steunbedragen veel kleiner worden. En dat terwijl de studie zelf en ook het studentenleven zoveel meer vragen. En het gevolg is, dat we nu een groot aantal arme studenten hebben. Studenten, die er niet iets, wat geen bezwaar is, maar veel bij moeten doen en die daardoor met hun studie niet opschieten. Studenten, die slechts enkele malen in de week warm eten krijgen. Studenten die geen enkel boek kunnen kopen. Enz. enz. Hier is een ernstige misstand. Hij is het grootst bij de zonen van mensen, die een niet zo'n klein inkomen hebben, ik denk aan predikanten in grote gemeenten, zodat ze niet voor hulp van anderen in aanmerking komen, maar die toch onmogelijk het geld kunnen uittrekken om een zoon of een dochter, laat staan meer dan een, te laten studeren.

Is hier iets te doen? Ik denk aan twee middelen. Onze Universiteit ontvangt thans subsidie. Ik leg er nadruk op,

dat het niet is als bij het lager onderwijs, waarbij alle of vrijwel alle uitgaven uit de staatskas worden betaald. En vooral ook omdat uitbreiding noodzakelijk is, omdat we bezig zijn met de plannen voor een medische faculteit, zal er nog veel van de vrienden van onze Universiteit worden gevraagd. Maar toch er is enige ruimte gekomen. Laat ook het studiefonds daarvan profijt hebben. En in de tweede plaats, ik zou willen, dat het studentenleven zeer werd vereenvoudigd. De drang daartoe moet uitgaan van die studenten, die niet op elk kwartje behoeven te zien. Vereenvoudiging zou ten gevolge hebben, dat vele studenten, die nu feitelijk buiten het studentenleven staan, er aan zouden kunnen deelnemen.

Er is nog een geheel ander punt, dat voor onze studenten veel moeilijkheden oplevert, en dat is de dienstplicht, een punt, dat in het afgelopen jaar in het rectorencollege herhaaldelijk ter sprake is geweest. Nu stel ik twee dingen voorop. Vooreerst dit, dat ik niet vraag om een uitzonderingspositie voor hoogleraren en studenten, ik oordeel, dat het vaderland op hun dienen recht heeft zo goed als op dat van alle andere Nederlanders. Er zijn geneesheren, advocaten, andere mensen genoeg, die door den dienst hun gehele bedrijf of practijk te gronde hebben zien gaan. Licht, dat ook de student in moeite komt. En in de tweede plaats, ik heb den indruk, dat men aan het ministerie van oorlog ten volle oog heeft voor de moeilijkheden der Universiteiten en alles doet, bijzonder door uitstel van opkomst te verlenen, wat de wet toestaat te doen. Dat neemt niet weg, dat de toestand moeilijk is. Practisch gaat elke student, die niet afgekeurd wordt, na zijn candidaatsexamen in dienst. Veelal komt hij bij de officiersopleiding, dat betekent, dat hij langer dient dan anderen. Wat wordt het met deze studenten? Er zijn er nog niet genoeg uit dienst teruggekomen om vaststaande mededelingen te doen. Maar dit staat wel vast, dat wie twee of drie jaar in dienst is geweest, niet zonder meer zijn studie zal kunnen hervatten. Het zal geruimen tijd duren, eer hij er weer in is, de studie zal aanmerkelijk dunder worden, ook voor het rijk. Meer dan een zal er vermoedelijk de studie aan geven. En het ergste is, dat er een hele groep gestudeerden

gaat ontbreken. Er moet spoedig een periode komen, dat de nodige doctoren, juristen niet zijn te vinden. Ik weet niet, of het gerucht in dezen vorm geheel juist is, doch er gaat een gerucht, dat de medische faculteiten een beperkt aantal medische studenten mogen behouden, omdat er geen assistenten in de ziekenhuizen waren en omdat de hele opleiding tot specialist stil lag. Dat er geen leraren genoeg zijn voor de middelbare scholen, zal op dit oogenblik nog wel niet het gevolg zijn van den dienstplicht. Hoe het zij, de minister van onderwijs heeft beurzen beschikbaar gesteld voor hen, die zich tot leraar willen laten opleiden. Een courantenbericht meldde, dat er 1500 gegadigden waren. Ik ben zo vrij te veronderstellen, dat deze studenten niet allen branden van begeerte naar het leraarsambt, doch dat velen hier een gemakkelijken weg zagen om te kunnen studeren. Maar goed, wat komt er van die beurzenverdeling terecht, als straks alle niet afgekeurden voor enige jaren onder de wapenen worden geroepen:?

Ik deel in dit verband mede, dat we wat onze docenten betreft op dit oogenblik nog niet ongelukkig zijn. Voor zover mij bekend is, is thans alleen Mr. Versteeg onder de wapenen en zijn dienst is zo geregeld, dat hij des Maandags en des Zaterdag college kan geven. Dit is iets, waarvoor we dankbaar mogen zijn, al is het jammer, dat het zo valt, nu zich juist een groter aantal gegadigden voor de notariaatstudie heeft aangemeld. Hulp wordt verleend door de heren Mr A. Zeegers en F. Kuyper. Twee anderen uit het corpus docentium, die al op spoedige indiensttreding rekenden, zijn voor dit keer nog op het laatste oogenblik vrijgesteld, omdat zij behoorden tot een achttal bij het H.O. betrokkenen, die vrijstelling hebben gekregen.

Wat ik dan zou willen? Ja, dat is moeilijk te zeggen. Op een vergadering van het rectorencollege waren verschillende buitenlandse regelingen ter tafel, die veel gunstiger waren dan de Nederlandse. Wellicht is een van die ook voor ons land geschikt. Wel heb ik een andere opmerking. Er is onder de Nederlandse theologische studenten een streven om geen gebruik te maken van de voor hen bestaande mogelijkheid om vrij van dienst te komen. Ik zelf ben er niet voor, dat theolo-

gische studenten dienen, doch dat laat ik nu verder daar. Ik begrijp het streven van deze studenten niet, want de zaak is voor hen zeer eenvoudig. Zij zijn dienstplichtig en zij worden opgeroepen als alle anderen, tenzij zij zelf vrijstelling aanvragen. Zij hebben dus niet iets te doen, doch alleen iets na te laten. Vragen zij geen vrijstelling, dan komen zij in dienst.

En nu een laatste opmerking van algemenen aard. Zij betreft de vertegenwoordiging. Vanzelf stelt onze Universiteit het op prijs, als er met haar gerekend wordt. En elke rector zal gaarne door zijn aanwezigheid hier of daar van zijn belangstelling blijk geven. Maar het wordt te veel. Een rector moet toch al vaak colleges en examens verzuimen, en wanneer hij overal ging, waar hij uitgenodigd wordt, kan hij van het college geven wel afzien. Ik heb een keuze moeten doen en mij tot strikt academische of heel officiële plechtigheden moeten bepalen. Natuurlijk woonde ik het 25-jarig jubileum van de Universiteit te Nijmegen bij. Gelijk ook andere academische plechtigheden. Ik noem de uitreiking van de Lorentz-medaille aan Prof. Kramers van Leiden op 30 Sept. 1948 en de ere-promotie van Minister Drees aan de Oeconomische en Sociale Hogeschool te Rotterdam op 8 Nov. van het zelfde jaar. Dan vermeld ik met dankbaarheid, dat ik enige malen de gast was van het Studentencorps. In het bijzonder wil ik noemen den avond van 17 Nov. toen ik tot de gasten behoorde die door den Senaat van het Studentencorps waren uitgenodigd om aan te zitten aan den maaltijd waaraan Z.K.H. Prins Bernard werd ontvangen. Een enkelen keer heb ik den weg gevolgd, die ook aan andere Universiteiten wordt betreden, en een collega verzocht in mijn plaats te gaan. Ik dank die collega's, die zo welwillend waren mij te vervangen. Doch ik heb ook de vrijheid genomen om voor een aantal uitnodigingen vriendelijk te bedanken. Het zal wel ondoenlijk zijn om hier een onder alle omstandigheden geldenden regel op te stellen.

Er zou nog wel meer van algemenen aard te vermelden of te vragen zijn, zo b.v. of bij de toeneming van het aantal studenten onze wijze van inschrijving niet dient te worden gewijzigd, doch ik eindig hier mijn beschouwingen. Ik kan

me levendig voorstellen, dat er onder u zijn, die het lang niet eens waren met de uit den aard der zaak subjectief gekleurde meningen, die hij moest aanhoren. Doch het is nu eenmaal het voorrecht van den rector, dat hij op den laatsten dag van zijn ambtsvervulling zijn hart mag uitstorten en ik hoop vandaag van dat voorrecht een niet al te onbescheiden gebruik te hebben gemaakt. Ik kom tot het meer objectieve, de vermelding van de belangrijkste gebeurtenissen uit het leven van onze Universiteit en ik ben zo vrij aan te nemen, dat nu niet langer het inwendig uitspreken van instemming of afkeuring U belletten zal Uw aandacht bij het onmiddellijk volgende woord van den spreker te bepalen, doch dat de redenaar door geschiedenis te verhalen Uw belangstelling zal gaande houden.

Naar buiten was het voor onze Universiteit een uitermate rustig jaar, er waren geen gebeurtenissen aan het hof of in het leven van ons volk, waarbij de Universiteit een eigen taak had te vervullen. Maar des te belangrijker was de interne geschiedenis. Door Gods goedheid kon de vijfde, de oeconomische faculteit haar arbeid beginnen.

3 Oct. 1948 werd door Prof. Sneller, den decaan der oeconomische faculteit, het eerste college gegeven. Verschillende hoogleraren waren tegenwoordig en als rector sprak ik een enkel woord om op het gewicht der gebeurtenis te wijzen. Spoedig hielden de nieuw benoemde hoogleraren hun inaugurele oraties. Prof. Sneller op 21 Oct. met een rede getiteld Nederland in West-Europa, terwijl op 28 Oct. Prof. van Muiswinkel oreerde over Enige aspecten van de beoefening der bedrijfs-huishoudkunde en op denzelfden dag Prof. Zijlstra over Enkele algemene aspecten over het vraagstuk van de Economische orde. Op 5 Nov. volgde de openbare les van Dr. de Jong over De geografie in haar verschillende vormen en op 10 Dec. die van Drs. Goudswaard over De moderne statistiek en haar plaats in het Hoger Onderwijs. Enkele hoogleraren uit de juridische faculteit werden als buitengewone professoren aan de oeconomische faculteit verbonden. Prof. G. Brillenburg Wurth gaf in deze faculteit college over De zedenleer van het oeconomische leven.

Het was verblijdend, dat zich terstond een groot aantal studenten aanmeldde voor de nieuwe faculteit, welk aantal in den loop van het jaar tot 93 steeg. God heeft ons dus wel bijzonder gezegend. Reeds thans moesten voorbereidingen worden getroffen om de studie voor het doctoraal examen mogelijk te maken. Daartoe werden als hoogleraren benoemd Dr. F. de Roos, Dr. R. van Dijk en Dr. T. P. van der Kooy, welke laatste volgens een nadere regeling in de juridische faculteit als gewoon hoogleraar oeconomie zal onderwijzen, terwijl prof. Donner en prof. Zuidema als buitengewoon hoogleraar in onze vijfde faculteit hopen te fungeren.

Nu ik over hoogleraarsbenoemingen spreek, vermeld ik thans, meteen, wat er verder op dit gebied valt te rapporteren. Prof. Haantjes, dien we gedurende den vorigen cursus met groot leedwezen zagen vertrekken, doch in het nu afgelopen jaar nog enkele colleges gaf, gaat ons thans voorgoed verlaten. Ter vervulling van een deel van zijn taak is tot lector benoemd Dr. P. Mullender. 24 Sept. 1948 aanvaardde Dr. Jonker het ambt van lector in de Wis- en Natuurkundige faculteit met het houden van een openbare les getiteld De ontwikkeling van het begrip „kracht” in de Natuurkunde. 6 Oct. Dr. A. Kuijpers hetzelfde ambt in de Litterarische faculteit met een les over Het gewaarworden in de Paedagogische Psychologie. 18 Febr. 1949 aanvaardde Dr. D. S. Attema het lectoraat in dezelfde faculteit, sprekende over Het oudste Christendom in Zuid-Arabië. Dan mag ik in dit verband medelen, dat onze Universiteit op 25 Maart 1949 haar eerste vrouwelijke hoogleraar ontving. Mevr. Dr. G. H. J. van der Molen, die reeds lang het Volkenrecht onderwees, begon het op dien datum als hoogleraar te doen. De titel van haar rede luidde Het subject van het Volkenrecht. Eindelijk moet hier worden vermeld, dat Dr. L. Fokkema benoemd werd tot buitengewoon hoogleraar in de Litterarische faculteit om onderwijs te geven in de Friese taal en letterkunde.

En nu heb ik U een opsomming te geven van andere belangrijke gebeurtenissen uit het leven van onze hogeschool gedurende het afgelopen academische jaar. Elke opsomming dreigt

dor en vervelend te worden. Ik hoop, dat er in de nu volgende genoeg afwisseling is en dat zij een overzicht geeft van zulk een karakter, dat het U de verveling bespaart.

29 Sept. 1948 werden de lessen op de nu enige jaren gebruikelijke wijze geopend. Prof. Hepp voerde daarbij het woord. 20 Oct. vierden we den verjaardag van onze hogeschool, de rector hield bij die gelegenheid een rede over De bevooroordeeldheid der Exegese.

Eerhalve deel ik nu als eerste feit mede, dat het zorgen voor de oprichting van een passend gedenkteken voor hen, die ons in den oorlog ontvielen, wel vorderingen heeft gemaakt, maar nog niet tot een goed einde kwam. We zijn nog altijd niet volkomen zeker, of we werkelijk de namen van alle gevallen kennen. Wie hier nadere inlichtingen geven kan en b.v. aan kan vullen de lijst, die in het V.U.-blad van Sept. 1948 en in het Jaarboek gegeven is, wordt daartoe ook bij deze gelegenheid dringend uitgenodigd.

Het studentencorps heeft het initiatief genomen om portretten van de hoogleraren Mr V. H. Rutgers en Mr J. Oranje te laten schilderen ter plaatsing in het Universiteitsgebouw. Het voornemen vond veel sympathie en een van deze portretten is reeds gereed. Mijn opvolger zal wel over de aanbidding kunnen spreken.

Met blijdschap vermeld ik, dat het Jaarboek weer is verschenen. Voor de samenstelling komt grote dank toe aan den ijverigen secretaris van den senaat, Prof. Mr P. J. Verdam. Misschien zijn nog niet alle wensen inzake het Jaarboek vervuld. Maar we kunnen nu toch weer anderen iets geven, wanneer ze inlichtingen begeren en we hebben voor ons zelf onmisbare gegevens bij de hand. Het is altijd wat vreemd, dat onze gegevens bijeengezameld moeten worden uit het verslag van de Vereniging voor Hoger Onderwijs op G.G., uit den Almanak van het Studentencorps en uit Handleidingen voor studenten. Dit euvel is nog niet geheel verholpen, maar we gaan toch den goeden kant uit. Voor de geschiedenis van onze Universiteit is van belang, dat de redevoeringen gehouden bij de overdracht van het rectoraat in de jaren 1946, 1947 en 1948 in het Jaarboek

zijn opgenomen. Ik zeide reeds iets over het studium generale, waarmee ook aan onze Universiteit begonnen werd. Thans deel ik meer uitvoerig mede, dat de volgende colleges voor de studenten van alle faculteiten werden gehouden. Prof. Aalders sprak over het Scheppingsverhaal. Prof. Smitskamp over Nationalisme, Prof. de Gaay Fortman over Ordening en Zelfbeschikking, Prof. Koksmas over De taal der Wiskunde en Prof. Sneller over Het Communisme. Het ligt in het voornemen om deze voordrachten, gelijk ook die van het vorige jaar, uit te geven.

In de theologische faculteit werden ook dit jaar gedurende de Kerstvacantie colleges voor predikanten gegeven, die zeer druk werden bezocht. Een groep van studenten uit de Wis- en Natuurkundige faculteit bracht met de hoogleraren J. F. Koksmas, G. H. A. Grosheide, FWzn. en H. R. Woltjer een bezoek aan Frankrijk en werd daar voortreffelijk ontvangen en op de hoogte gesteld van wat er in Frankrijk op het gebied van hun studie valt te bewonderen. Wederkerig bezocht in Sept. een groep Franse studenten onze Wis- en Natuurkundige faculteit en werd door haar van het in Nederland voor hen belangrijke op de hoogte gebracht.

In Aug. brachten een aantal afgevaardigden naar de Oecumenische Gereformeerde Synode een bezoek aan het Universiteitsgebouw. Misschien kan ik hier het best medelen dat de Vrije Leergangen, die wel niet van de V.U. uitgaan, maar toch in nauw verband met haar staan, begonnen zijn en met een verblijdend aantal cursisten.

Bijzonderheden heb ik te vermelden over onze Bibliotheek. Prof. Dr J. Wille, die gedurende vele jaren het ambt van bibliothecaris vervulde, heeft dit ambt neergelegd. Wij zijn aan Prof. Wille groten dank verschuldigd. Ik zou het in één woord aldus kunnen uitdrukken: Wille heeft onze bibliotheek groot gemaakt. We zijn lang niet meer in die mate als vroeger afhankelijk van andere boekerijen. We hebben nu niet als vroeger alleen voor ogen, datgene in onze bibliotheek te brengen, wat van bijzonder belang is voor het Calvinisme en wat van dadelijk nut is voor onze studenten, we hebben onze

eigen, soms zeer grote verzamelingen, waarin het zeldzame niet ontbreekt. Dat hebben we aan Prof. Wille, liefhebber en kenner van boeken als weinigen, te danken. Tot opvolger van Prof. Wille is door Directeuren benoemd, de heer H. A. Höweler, die weldra zijn ambt hoopt te aanvaarden.

Onze bibliotheekassistent, Mej. Wille, nam afscheid wegens het bereiken van den pensioengerechtigden leeftijd. Ook haar zijn we groten dank verschuldigd. Zij heeft langen tijd met veel nauwkeurigheid de tijdschriftenafdeling verzorgd. Zij heeft in de slechte dagen der bezetting in onverwarmde vertrekken het werk aan de bibliotheek gaande gehouden, zo lang het maar mogelijk was. God schenke haar een goeden tijd van rust. Tot haar opvolgster werd benoemd Mej. A. M. F. Visser.

Doordat Directeuren de nodige gelden beschikbaar stelden, konden er dit jaar weer eens prijsvragen worden uitgeschreven. Het volgend jaar kan verslag van de uitkomst worden tegemoetgezien.

Sinds enigen tijd hebben ook wij onze civitas, waarin Directeuren, Curatoren, Hoogleraren, afgestudeerden en studenten samenwerken, in het belang van de Universiteit in de eerste plaats, daarna ook en vooral ten bate van de studenten. Ik heb in den afgelopen cursus vrijwel alle vergaderingen van den civitasraad bijgewoond en ik geloof, dat er door de civitas goed werk wordt gedaan. De samenwerking wordt er door bevorderd en de studenten ontvangen op verschillende wijzen hulp. Er werden weer civitasdagen gehouden te Oosterbeek, de sportbeoefening ging door, vooral heb ik echter te vermelden de medische verzorging der studenten, waarvoor Dr S. van der Veen zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt. Voorts noem ik enkele goede avonden gegeven door S.A.U.L.. Zo kom ik nu tot het laatste deel van mijn rede, waarin ik mededelingen heb te doen over personen.

In het college van Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag komt elk jaar verandering, doordat één van de zeven moet aftreden en niet terstond herkiesbaar is. Ditmaal trad de Voorzitter af, Dr J. J. C. van Dijk en bij zijn aftreden gaf hij te kennen, dat dit

met het oog op zijn gevorderden leeftijd betekende een scheiden voorgoed. De Universiteit heeft dit heengaan te billijken, doch ze doet dat met grote droefheid. Dr van Dijk heeft lange jaren zijn beste krachten aan onze hogeschool gegeven. Hij heeft haar oprecht lief en doet voor haar wat hij kan. Zijn aftreden betekent voor ons een groot verlies. God zegene Dr van Dijk bij het klimmen der jaren. In de plaats van Dr van Dijk werd tot Directeur gekozen Notaris van Halsema. Hij is een man, die de klappen van de zweep kent, die reeds gedurende zijn vorig directeurschap veel voor onze Universiteit heeft gedaan en ook van deze plaats wordt hem een hartelijk welkom toegeroepen.

Over de jaarvergadering van de Vereen. v. H.O. heb ik hier niet te spreken, maar de met die jaarvergadering verbonden wetenschappelijke samenkomst staat in het nauwste verband met den arbeid der Universiteit. Daarom vermeld ik, dat referaten gehouden werden door Prof. Hellema over Enkele beschouwingen over actieve belastingpolitiek en door Dr G. Wielenga over Psychologische en didactische problemen rondom het leren denken.

De taak van directeuren is op dit oogenblik wel bijzonder zwaar. Er is een groot vraagstuk, waarmede onze Universiteit dagelijks in aanraking komt. Dat is het gebrek aan ruimte. Door de busjeshoudsters is reeds een groot bedrag verzameld, dat dienen moet om een derde verdieping op het physisch chemisch laboratorium te zetten doch, wanneer zal de bouw kunnen beginnen? De oeconomische faculteit, die in den afgelopen cursus dankbaar gebruik maakte van zalen in het laboratorium aan de De Laïressestraat, krijgt dan nu een eigen gebouw. Maar zij moet weldra de doctoraalstudie instellen, doch waar moet zij dat doen? Er zijn plannen om zeer binnenkort een begin te maken met een medische faculteit, doch waar vindt ze plaats? Een enkele collegezaal is veel te klein geworden en er is geen enkele zaal, waarin het onderwijs in de wijsbegeerte voor de eerste-jaars-studenten behoorlijk kan worden gegeven. Onze bibliothecaris weet geen raad, de boeken staan opgesteld op een ten aanzien van gebruik

en brandgevaar onverantwoordelijke wijze en veel wacht nog op plaatsing. Telkens bleek een gebouw of gebouwencomplex waarop wij het oog hadden gevestigd, weer niet beschikbaar. Waar moet dit heen? Zal onze Universiteit door gebrek aan ruimte haar taak niet behoorlijk kunnen vervullen? We zouden den moed bijna verliezen, ware het niet, dat we vertrouwden op de hulp van dien God, die ons reeds zo menigmaal uit moeilijke omstandigheden heeft gered. Wijze Hij onzen directeuren den weg naar de uitkomst.

In het College van Curatoren kwam geen verandering. Ook aan Curatoren is onze Universiteit veel dank verschuldigd. Zij hebben het druk gehad gedurende den afgelopen cursus, ik denk aan de vele benoemingen en de nieuwe plannen.

Wanneer ik tot de professoren kom, dan sta ik voor een moeilijkheid. Het is gebruik bij deze gelegenheid, ook iets van het doen en laten der hoogleraren mee te delen, bepaald van hun doen en laten op wetenschappelijk gebied. Nu zijn er ambtgenoten, die het den rector gemakkelijk maken en die ter bevordering van een goede geschiedschrijving zelf het belangrijkste meedelen. Anderen evenwel zijn te bescheiden en tonen door hun zwijgen, dat ze ook na ernstig onderzoek niets in hun leven hebben kunnen vinden, dat der vermelding waardig is. Het gevolg is, dat de rector niet in staat is al zijn collega's op gelijke wijze te behandelen, dat hij voor een niet onbelangrijk deel op zijn geheugen moet afgaan en dat hij slechts hopen kan niets belangrijks te hebben vergeten. Om niet al te uitvoerig te worden, blijven in het vaderland verschenen voordrachten, boeken en artikelen onvermeld.

Prof. R. H. Woltjer vierde 19 Juli 1948 zijn zeventigsten verjaardag. In verband daarmee werd hem door leerlingen en vrienden op 22 Oct. 1948 zijn door Piet van Wijngaardt geschilderd portret aangeboden. Aan den 70sten verjaardag van Prof. Anema, die reeds eerder viel, was nog weinig aandacht besteed. Prof. P. A. Diepenhorst had den feestdag op 2 Jan. 1949. Op 14 Jan. van dit jaar is aan de beide hoogleraren een feestbundel aangeboden met artikelen, geschreven door hun leerlingen. Bij die gelegenheid voerden zij beiden

het woord en werden oude herinneringen opgehaald. Dat aan Prof. Diepenhorst officieel de gelukwensen van den Senaat werden overgebracht, ligt in den aard der zaak.

En nu nog maar een en ander, meer te hooi en te gras dan in geregelde orde.

Waterink en Berkouwer reisden naar Zuid-Afrika, de eerste met een regeringsopdracht, de tweede in opdracht van de Gereformeerde Kerken. Beiden hielden ook een aantal wetenschappelijke lezingen. Berkouwer aan de P.U.K. en aan het Univ. Kollege.

Buitenlandse reizen maakten ook andere hoogleraren. Van der Horst ging op uitnodiging van de Rockefeller Foundation naar de Verenigde Staten en Canada, hield o.a. ook twee voordrachten te Grand Rapids. G. J. Sizoo bezocht een vergadering te Parijs van de Gemengde Technische Commissie ter uitvoering van het Cultureel Accoord Nederland—Frankrijk. Smitskamp sprak op een conferentie van Engelse en Nederlandse Historici te Cambridge. Dr de Gaay Fortman ging als afgevaardigde van de Nederlandse regering naar de eerste internationale conferentie inzake volksontwikkeling te Helsingör en gaf in den Marshall-plan — in action course — college voor studenten van de Universiteit van Vermont over Social Welfare and Social Security. Verdam werd gedelegeerd naar de conferentie van den International Student Service te Aurora bij New York en bezocht bij die gelegenheid ook Grand Rapids. Zijlstra maakte deel uit van een Nederlandse delegatie naar de Oeconomische Conferentie van Westminster. Misschien hoort in dit verband ook de mededeling, dat Bavinck aangezocht werd deel te willen uitmaken als deskundige op cultureel gebied van de Nederlandse delegatie ter Ronde Tafel Conferentie.

Aan eerbewijzen heeft het niet ontbroken. G. J. Sizoo ontving van de Franse regering de orde van het Legioen van Eer. Donner werd gekozen tot voorzitter van de Vereniging voor Administratief Recht en tot lid van de Commissie, die een nieuwe H.O.-wet moet ontwerpen. Nauta was voorzitter van de sectie Kerkgeschiedenis op het congres van historici.

Op onze hoogleraren in de oeconomische faculteit werd op allerlei wijzen beslag gelegd. Van der Kooy werd benoemd tot curator van het Afrika-instituut, tot lid van de Centrale Commissie voor de Statistiek en tot lid van de Centrale Plancommissie. Van Muiswinkel ontving evenzeer een plaats in de laatstgenoemde commissie en bovendien in den Bankraad, terwijl hij van den Middenstandsraad voorzitter werd.

Nu ik tot de studenten kom, moet ik helaas beginnen met melding te maken van twee sterfgevallen.

Simon Steenstra, afkomstig uit Zutphen, candidaat in de rechten, onder de wapenen op Java, kwam om het leven bij een ongeluk met een scout-car op 3 Dec. 1948. Hij was de enige zoon van zijn ouders, de enige broer van zijn drie zusters, die allen veel van hem verwachtten. God nam hem weg in zijn jonge jaren, gaf hem een plaats in het hemels vaderhuis.

18 Aug. overleed tijdens een operatie Mej. Sophia Adriana van Dijk. Mej. van Dijk studeerde aan de Gemeentelijke Universiteit in de Germaanse talen en behaalde te Groningen den graad van doctoranda. Zij was lerares in het Duits aan het Lyceum in Baarn en zou zich juist aan het Christelijk Lyceum te Sneek verbinden. Aan onze Universiteit was ze ingeschreven in verband met haar belangstelling voor de wijsbegeerte. Zij was de enige dochter van Ds P. van Dijk te Zaandam, haar enige broer is in Indië. Vóór de operatie mocht zij getuigen, dat zij veilig was in Jezus' armen.

Andere sterfgevallen kwamen niet tot mijn kennis¹⁾.

Ik deelde reeds mede, dat dit jaar 1197 studenten werden ingeschreven. Voor het eerst werden ingeschreven 292 heren en 36 dames. Ik bepaal me er toe van de andere cijfers alleen die der promoties te geven, er waren er 2 in de faculteit der Godgeleerdheid, 2 in die der Rechtsgeleerdheid, 2 in die der Letteren en Wijsbegeerte en 1 in die der Wis- en Natuurkunde. Voor verdere cijfers moge ik naar het voorbeeld van den

¹⁾ Na het uitspreken der rede is mij bekend geworden, dat ook is overleden de heer J. Smallenbroek, oec. student, wonende te Assen.

stichter onzer Universiteit naar een noot verwijzen, die dan nu wel niet meer aan den voet van de pagina plaats genoeg zal vinden, doch aan het slot der rede zal moeten worden opgenomen.

Voor vele studenten tracht het Studiefonds te zorgen. Het heeft onder de voortreffelijke leiding van Prof. Coops ook dit jaar veel goed werk mogen doen. Een woord van bijzonderen dank komt ook toe aan de directrices van de beide hospitia, Mevr. van der Linden en Mevr. Koole. Ook voor de hospitia is de grote vraag, hoe vinden we de nodige ruimte:?

Ik mag niet eindigen zonder aan een plicht der dankbaarheid te hebben voldaan, dien ik niet met moeite, doch volgaarne vervul. Ik heb mijn rectoraat op gemakkelijke wijze kunnen waarnemen, omdat naast mij stond de secretaris van den Senaat, Prof. Mr P. J. Verdam, die met groten ijver en nauwkeurigheid en met veel welwillendheid niet alleen alles gedaan heeft, wat redelijkerwijze van hem kon worden verwacht, maar ook nog veel daarbinnen en daarbuiten heeft verricht. Dankbaar ben ik den pedel, den man die alles weet, die ieder kent en die niets vergeet. Den 15 Oct. zal de heer Van St. Maartensdijk 25 jaar in dienst zijn van de Vereen. v. H.O., over een enkel jaar zal hij zijn 25-jarig jubileum vieren als pedel. Ik ben er van overtuigd, dat velen met erkentelijkheid zullen herdenken, wat hij voor onze Universiteit en voor hen persoonlijk heeft gedaan.

Zo kom ik dan nu tot het laatste deel van mijn rectorale taak, de overdracht van het rectoraat aan mijn opvolger. Tot Rector Magnificus voor het academie jaar 1949/1950 is door Directeuren op voorstel van den Senaat benoemd Prof. Dr Gerhard Charles Aalders.

Waarde collega Aalders, ook voor u is het rectoraat geen vreemde zaak. Maar ge zult van mij wel willen aannemen, dat het nu heel wat anders is, dan het was gedurende den cursus 1928/1929, toen ge het voor de eerste maal bekleedde. Ik zal niet trachten op de reeds oude vraag, of het rectoraat een aangename dan wel een onaangename zaak is, een nieuw antwoord te geven. Ik kan volstaan met de opmerking, dat de rector

blijde en ook wel eens verdrietige dagen beleeft. Voor U en voor mij is het vandaag een blijde dag. Het gebeurt niet vaak, dat gever en ontvanger aldus van hetzelfde gevoelen zijn. Ik weet, dat het rectoraat in uw handen veilig is. God gaf u de gaven om te besturen, en ge weet dat te doen fortiter in re, suaviter in modo, gelijk ge nog pas bij de leiding van de Oecumenische Gereformeerde Synode hebt getoond.

Zo proclameer ik dan Dr Gerhard Charles Aalders tot rector magnificus voor het vandaag aanvangende academie-jaar. God zegene onze Universiteit onder uw leiding en schenke u alles, wat ge nodig hebt. Zij voor u het rectoraat een waardige afsluiting van uw academische loopbaan.

Salve rector, iterum, iterumque salve, deze klassieke begroeting moge vooraf gaan aan den niet minder klassieken wens: vivat, crescat, floreat universitas libera reformata Amstelodamensis.

Het aantal nieuw ingeschreven studenten en herinschrijving in den cursus 1948/49 is als volgt ingedeeld.

	voor het eerst ingeschreven		Totaal aantal ingeschrevenen	
	Heren	Dames	Heren	Dames
Theologie	66	2	311	11
Rechten	52	12	243	52
Letteren en Wijsbegeerte ..	6	3	48	11
Vereen. Fac.W.&N. en L.&W.	11	14	53	45
Wis- en Natuurkunde.....	53	2	264	11
Economie	87	1	92	1
Medicijnen	9	2	16	5
Notariaat.....	5	—	9	—
Voor meer dan één faculteit	3	—	24	1
	292	36	1060	137

Ingeschreven voor een enkele les in de Wis- en Natuurkunde, 11 voor Letteren en Wijsbegeerte 2.

Uitslag der examens :

EXAMENS :	getal	gesl.	opmerkingen
-----------	-------	-------	-------------

Faculteit der Godgeleerdheid.

Candidaats	18	16	1 cum laude
Doctoraal 1e gedeelte	6	6	
„ 2e gedeelte	6	6	
Promoties	2	2	

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

Candidaats	28 (6)	27 (6)
Doctoraal	37 (1)	26 (1)
Promoties	2	2

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Examens

bedoeld bij art. 135 H.O.W.	4	4	
Propadeutisch examen voor de			
Godgeleerdheid (A.S. art. 4			
par. 42 a)	42 (1)	40 (1)	2 cum laude
Candidaats geschiedenis	3	3	1 cum laude
„ Ned. taal en Lett.	2	2	
„ Klass. taal en Lett.	2	2	1 cum laude
„ Philosophie	1	1	
„ Psychologie	1	1	
„ Paedagogiek	1	1	
„ Semiet. Lett.	1	1	
Doctoraal Geschiedenis 1e ged.	—	—	
„ 2e ged.	—	—	
„ Ned. Taal en Lett.k.			
1e ged.	—	—	
2e ged.	—	—	
„ Klass. Taal en Let-			
terkunde 1e ged.	—	—	
2e ged.	—	—	
„ Sem. Taal en Lett.	1	1	

Doctoraal Wijsbeg.	1e ged.	—	—
	2e ged.	—	—
„ Psychologie		4 (1)	4 (1)
„ Paedagogiek	1e ged.	—	—
	2e ged.	—	—
„ Philosophie	1e ged.	—	—
	2e ged.	—	—
Promoties		2	2

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

Candidaats	34 (1)	33 (1)	
Doctoraal	16	16	
Promotie	1	1	1 cum laude

Faculteit der Economische Wetenschappen.

Candidaats	1	—
------------	---	---

**Verenigde Faculteiten van Wis- en
Natuurkunde en Lett. en Wijsbeg.**

Candidaats	7 (3)	6 (3)	1 cum laude
Doctoraal	1 (1)	1 (1)	
	216	197	

Achter de verschillende getallen is het aantal damesstudenten tussen haakjes vermeld.

FACULTEIT.**Aantal leerkrachten van de Vrije Universiteit.**

	Gewone Hoogl.	Buitengew. Hoogl.	Lectoren	Privaat- Docent.	Conser- vat.	Leer- opdr.	Totaal
Theologie	5	3					8
Rechten	7	2	1				10
Medicijnen	1						1
Wis- en Nat.k.	4	2	4	2	1	1	14
Lett. en Wijsbeg.	9	2	2		1	2	16
Economie	6	5	2			1	14
Totaal	32	14	9	2	2	4	63

BIBLIOTHEEK.

Universiteiten, klein of groot, plegen naar buiten niet veel gerucht te maken. Indirect moge haar invloed breed en diep zich uitstrekken, het rechtstreekse contact met het volksleven is gering. Wie wil, kan enkele redevoeringen gaan horen, van Rector of nieuw optredende hoogleraren, en bij officiële plechtigheden dien Rector-Magnificus als vertegenwoordiger der Universiteit opmerken; wie familie of vrienden onder de studenten heeft, zal op sommige tijden ook nog op de examenuitslagen in de krant een oogje houden. Daar zal het meest bij blijven. Bij een bijzondere universiteit als de onze is er echter toch iets meer aanraking met althans een niet onbelangrijk deel van het volk. Alle promoties zijn openbaar; er is de jaarlijkse „wetenschappelijke dag” en de daarbij aansluitende Jaarvergadering der achter haar staande Vereniging, van welke een nooit rustende propaganda uitgaat. Ook komen er van ver en van nabij telkens groepen belangstellende vrienden, of vriendinnen, een dag te Amsterdam doorbrengen met het uitsluitende doel, *hun* Vrije Universiteit met al haar ap- en dependenties wat nauwkeuriger te leren kennen. Niettemin, ook onze universiteit verricht haar werk in afgezonderdheid en stil. Dat kan ook niet anders; studie, met inleiding en opleiding tot studie, eist rust en concentratie.

Van die stille bedrijvigheid kan ook het onderdeel der universiteit, dat Bibliotheek heet, getuigenis geven. In dubbelen zin: een druk gebruik van haar diensten wijst op studie, die eigen onderzoek niet schuwt, maar de eenzaamheid der studeercel liefheeft; en de eigen werkzaamheden van den bibliothecaris en zijn helpers, minder eenvoudig dan zij mogen schijnen, gebeuren zonder ophef of uiterlijk vertoon. Het lijkt alles als vanzelf te gaan. Stilte heerst in de leesalen, zacht en spaarzaam is het spreken in het uitleenbureau, onzichtbaar is in den regel hij, die de leiding heeft. Zelfs den trouwen bezoeker blijven naam en persoon van den bibliothecaris licht onbekend; hij zoekt ook naam noch faam. Wie zulk een

ambt, gezocht of ongezoekt, verkreeg, zal zijn voldoening vinden in het werk zelve — dat stellig zijn aantrekkelijkheid heeft en zijn stille vreugden — en in de verbinding van de wijze les: „ama nesciri” met de nederige leuze: „wij dienen”, ook al ontmoet hij soms nog onbillijke klachten over niet naar den eis bediend worden, of met te veel dienst te worden belemmerd. Hij weet, dat zijn diensten nuttig, ja onmisbaar zijn.

Zonder iets te kort te doen aan hoogheid en gezag van Directeuren en Curatoren, mogen wij wel stellen, dat de universiteit feitelijk gevormd wordt door professoren en studenten. Beide categorieën behoeven, zij het in verschillende mate, boeken, en nog eens boeken. Als hulpmiddelen van onderwijs en studie hebben sommige wetenschappen ook min of meer uitgebreide laboratoria en instrumentaria nodig, maar dat heft de behoefte aan boeken en tijdschriften allerm minst op; integendeel, ook daarin hebben zij hoge eisen te stellen. De faculteiten van theologie, rechten, letteren en economie vragen niet anders, elk voor haar eigen deel, dan een degelijke voorziening der Bibliotheek.

Het centrale deel daarvan is nog steeds gevestigd aan de Keizersgracht, verdeeld over de drie gebouwen en daarvan drie onderscheiden verdiepingen. De Laboratoria aan de De Lairesestraat hebben tezamen hun eigen uitstekend ingerichte bibliotheekzaal, Prof. Waterink met zijn staf beschikt aan de Vossiusstraat over een afzonderlijke, welvoorzienige psychologische college-bibliotheek, en de economische faculteit heeft ook haar ruime leeszaal, die Prof. Zijlstra tezamen met den bibliothecaris van al het nodige zoekt te voorzien. Inzonderheid de laatste instelling kan soms de jalouzie wekken van personeel en gebruikers der hoofdbibliotheek aan de Keizersgracht. Theologen, juristen en literatoren tezamen beschikken daar over 18 zitplaatsen, de economische leeszaal alleen heeft er 42, terwijl in den cursus 1948-1949 voor de drie eerstgenoemde faculteiten er 644 ingeschrevenen waren, en voor de economie 89. Ter ener zijde derhalve 1 zitplaats op 2 studenten, ter anderzijde 1 op de 36. Al is vanzelfsprekend bij de eerste op den groei gerekend, de verhoudingscijfers wijzen niettemin

overduidelijk aan, welk een noodtoestand er voor de bibliotheek aan de Keizersgracht bestaat. De college-vertrekken voor Klassieke Letteren, en voor Nederlandse Letteren met Geschiedenis, waarin kleine vakboekerijen zijn ondergebracht, buiten de vele college-uren voor studie open te stellen, zou slechts een kostbaar lapmiddel zijn, nieuw personeel eisend voor toezicht, en dwingend tot telkens opjagen van de bezoekers; om van nog andere bezwaren niet te spreken.

De enige goede oplossing zou zijn: de inrichting van een zeer grote, of van twee, nauw met elkaar verbonden, grote lees-zalen, met enkele daarop uitkomende vertrekken voor werkcolleges. Dat zou het minste personeel vergen, en de gelegenheid verschaffen, een veel groter deel van den aanwezigen boekenvoorraad ter onmiddellijke raadpleging bereikbaar te doen zijn. Er gaat thans te veel schuil in het magazijn. En aanzien doet gedenken.

Ook het tekort aan bergruimte in dat „magazijn” schreeuwt om verbetering; alle hoekjes en gaatjes zijn langzamerhand volgestuwd, de dubbele rijen op de planken worden steeds talrijker — een groot ongerief —, in de paden dreigt men over de boeken te struikelen. Wij weten, dat Directeuren gaarne voorlopige uitkomst zouden willen bieden door Keizersgracht 160 te doen ontruimen; maar — de huurders weigeren heen te gaan, en er schijnen geen middelen te bestaan, om hen tot voortvarendheid te dwingen.

Intussen groeit de boekenschat steeds aan; door koop, door schenking, door ruil.

De aankoop zou veel ruimer moeten geschieden, althans voor sommige vakken, inzonderheid die der literarische faculteit met haar vele secties en onderafdelingen, en voor het algemene, encyclopaedische deel. Het budget, al krap berekend bij de vooroorlogse toestanden — en dan ook af en toe door Directeuren met extra-bedragen aangevuld —, is thans geheel onvoldoende, althans voor de centrale bibliotheek. De prijzen der boeken en tijdschriften zijn omtrent het drievoud van tien jaar geleden, en de boekbinderij bleef daarbij niet achter. De devaluatie maakte den toestand nog weer veel ongunstiger

dan hij al was : Noord-Amerika, Zwitserland, België, Frankrijk zijn toch belangrijke leveranciers.

Bovendien stijgt de behoefte aan nieuwe vakliteratuur met de uitbreiding onzer universiteit en het optreden van vele nieuwe hoogleraren.

Van het in dit jaar aangekochte noem ik slechts : Jugie, *Theologia dogmatica christianorum orientalium* (1926-1935) ; De Moreau, *Histoire de l'Eglise de Belgique* ; enkele werken over het kerkgezag ; een volledig exemplaar van het R. K. Tijdschrift voor Philosophie ; verscheidene boeken en tijdschriften op het gebied van internationaal recht ; Loosjes, serie Nederland in Beeld ; Brunot, *Historie de la langue française* ; de 20-delige *History of Historians* ; de serie van Franse historische handboeken-, „Clio” ; werken van en over Burke ; Rostovtzeff, *Social and Economic History of the Hellenistic World* ; wij doen maar een greep.

Het aantal abonnementen op tijdschriften moesten wij aanzienlijk uitbreiden ; ook vele Duitse periodieken, waarop wij van ouds geabonneerd waren, bereikten ons weer, zelfs wel uit de Russische zone.

Ook dit jaar ontvingen wij enige belangrijke schenkingen. In de eerste plaats moeten wij noemen de geheele, keurig verzorgde, juridische bibliotheek van wijlen Mr A. Klaasse te Haarlem, oud-leerling onzer universiteit, die op 15 Februari 1945 in Duitsland is omgekomen, als deelnemer aan het Nederlandse nationale verzet. Gaarne, en met dankbaarheid, hebben wij aan den wens van zijn Moeder voldaan, en zijn boeken-schat een eigen plaats bij ons gegeven, om aan de Vrije Universiteit tot nuttig gebruik te strekken, en er zijn nagedachtenis te helpen bewaren.

Van het Institut Français, dat ons in het vorige jaar een keuze aanbood uit een welvoorzien catalogus, ontvingen wij thans een grote collectie werken, op welker bezit wij hadden getoond, bijzonder prijs te stellen.

Vanwege het Hilfswerk der Evangelischen Kirche in der Schweiz kregen wij opnieuw een zending Zwitserse boeken ten geschenke (een 60-tal), meest theologisch van inhoud.

In opdracht van de Amerikaanse Kerken zond men ons een aantal theologische boeken van de „Church World Service”; de International University Foundation te Boston deed ons enige werken toekomen; ook ontvingen wij John Mott's *Adresses and Papers* (6 delen) ten geschenke. Verder een reeks delen: *Procès de grands criminels de guerre: Actes et Documents*; publicaties van het Christelijk Nationaal Vakverbond; publicaties van de Vereeniging t. h. bevorderen van de wetenschap onder de Katholieken in Nederland. De bibliotheek van het Vredespaleis schonk ons enige doubletten: boeken of brochures. Uit Zuid-Afrika zendt men ons geregeld enkele tijdschriften of bladen, als „Koers”, „Die Kerkbode”, „Die Kerkblad”, benevens kerkelijke jaarboeken. Door bemiddeling van het Bureau der Vereniging verkregen wij een bijna volledig exemplaar (26 jaargangen, 1915-1940) van het Kerkblad der Gereformeerde Kerken in Nederlands-Indië.

De ruiling met vele binnen- en buitenlandse instellingen ging ook dit jaar voort. Zo completeerde de Universiteit te Straatsburg ons exemplaar der *Revue d'histoire et de philosophie religieuses*; en ontvingen wij van de University of California haar *Publications in modern and classical Philology*. Door ruil verkregen wij ook een aantal jaargangen van het *Hebrew Union College Annual* te Cincinnati (Ohio). De bij ons verschenen dissertaties zijn vrijwel ons enige ruilmiddel, waardoor wij tegelijk aan het werk der Vrije Universiteit meer bekendheid trachten te verschaffen; vandaar dat de Bibliotheek gaarne exemplaren daarvan ontvangen wil, van wie ze over de hand heeft. Het lijkt toch wenselijk, op voorzichtige wijze meer zulke connecties aan te knopen.

De administratie onzer bibliotheek is sinds den oorlog zeer verzwaaard, inzonderheid door de belemmeringen in het verkeer met het buitenland, terwijl toch de ervaring, niet het minst in dezen tijd, onze voorkeur bestendigt voor rechtstreeksen aankoop in het land van herkomst. Dat het werk ook toeneemt, naarmate de universiteit, en de bibliotheek met haar, uitgroeit, behoeft geen betoog. Ook al wat voor laboratorium- of collegebibliotheek wordt aangeschaft, moet centraal worden aange-

kocht, ingeschreven en gecatalogiseerd ; het kost wel eens enige moeite om aan deze eisen van goede orde strikt de hand te doen houden. Achterstand in den alphabetischen catalogus is in den zomer ingehaald ; maar voor den systematischen catalogus, en voor de controle schiet er te weinig tijd over. Aan andere noodzakelijke dingen komt men heel niet toe, als het beschikbaar stellen van een lijst van alle aanwezige bladen en tijdschriften ; het opstellen en doen drukken of stencilen van lijsten van aanwinsten ; het uitgeven van catalogi over bepaalde gedeelten van ons bezit, de beschrijving van onze pamfletten-verzameling. Ook diende er nog meer stelselmatig te worden gewerkt aan de aanvulling van hinderlijke hiaten, en aan het samenbrengen van al hetgeen in den loop der historie is te boek gesteld omtrent de gereformeerde beginselen in wetenschap, kunst en praktijk des levens.

Wil de verdere uitbouw der Bibliotheek behoorlijken voortgang hebben, dan zal er veel meer dan tot nog toe aan ten koste moeten worden gelegd, niet alleen om de geld-ontwaarding te compenseren bij den aankoop en om dezen op ruimer schaal te doen plaats vinden, maar ook met het oog op meer efficient gebruik, dat veel ruimer en practischer huisvesting vereist, en enige uitbreiding van personeel.

Naar allen schijn zal onze Bibliotheek méér dan ooit te voren haar hulp hebben te bieden aan studenten en professoren, want studenten kopen zelf veel minder of bijna geen boeken, en weinig hoogleraren, die vroeger jaarlijks van 700 tot 1200 gulden aan hun eigen bibliotheek besteedden, zullen er in het vervolg 2000, 3000 of meer voor kunnen missen. Ook drukt die last steeds zeer ongelijk.

In het personeel vielen enkele veranderingen voor. Mej. H. Wille, sinds 1933 als assistente werkzaam, vroeg en verkreeg met 1 Mei ontslag op grond van haar leeftijd ; zij werd opgevolgd door Mej. A. M. F. Visser. Aan de Economische Leeszaal vroeg Mej. Mr. H. J. Boele ontslag, en werd vervangen door Mej. M. M. Vegter.

En ook de bibliothecaris zelf verzocht aan het College van Directeuren, hem thans van zijn functie aan de Bibliotheek te

ontslaan, omdat hij de steeds toenemende werkzaamheden en zorgen, daaraan verbonden, niet meer aan kon naast die van zijn professoraat, en hij nu ook wel den tijd gekomen achtte, dat een jongere zich met heel zijn persoonlijkheid aan de verzorging van de uit de kluiten gegroeide instelling zou gaan wijden, met de onwaardeerbare hulp van onzen hoofd-assistent, den Heer T. D. Smid. Met vol vertrouwen heb ik, den 17den October 1949 aan den Heer H. A. Höweler, door Directeuren, in overeenstemming met mijn wensen, tot mijn opvolger benoemd, mijn taak — niet zonder een tikje weemoed — overgedragen. Moge onze Bibliotheek onder zijn leiding groeien en bloeien, tot heil der Gereformeerde wetenschapsbeoefening.

Dankbaar blijf ik het College van Directeuren voor het grote vertrouwen, dat zij mij in deze functie twee-en-twintig jaar lang hebben geschonken.

Dank wil ik ook betuigen aan den Heer Smid, die al dien tijd met mij samenwerkte, voor den ijver, de toewijding, waarmee hij op zo veelzijdige wijze de belangen der Bibliotheek heeft gediend, en mij mijn taak heeft helpen vervullen. Moge zijn kennis en kunde nog lang ten goede komen aan de instelling die hem zo lief is.

J. Wille.

PROMOTIËN IN DEN CURSUS 1948-1949.

Faculteit der Godgeleerdheid.

29-10-1948 H. Mulder	De eerste hoofdstukken van het Evangelie naar Lukas in hun structurele samenhang.
17- 6-1949 D. Kempff	Die skeppingsleer van Karl Barth.

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

29-10-1948 J. D. Dengerink	Critisch-Historisch onderzoek naar de sociologische ontwikkeling van het beginsel der „Souvereiniteit in eigen kring” in de 19e en 20e eeuw.
17- 6-1949 G. Verburg	De vrijwillige zaakwaarneming, enige theoretische en praktische beschouwingen. (cum laude).

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

17- 6-1949 H. van Riessen	Filosofie en techniek (cum laude).

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

22- 6-1949 H. F. van der Meer	Euhemerus van Messene.
22- 6-1949 G. J. Laman	Enkele aspecten van Groen van Prinsterer's optreden als volksvertegenwoordiger 1862-1865.

**Overzicht van het aantal geslaagden voor examens,
volgens onderstaande cursusjaren.**

FACULTEIT	1944 1945	1945 1946	1946 1947	1947 1948	1948 1949
<i>Theologie</i>					
Propaedeutisch	5	46	35	37	40
Candidaats	3	21	22	16	16
Doctoraal	1	7	6	7	6
Promotie	1	3	2	3	2
<i>Rechten</i>					
Candidaats	16	44	72	37	27
Doctoraal	79	69	100	22	26
Promotie	—	4	2	2	2
<i>Wis- en Natuurkunde</i>					
Candidaats	7	13	25	24	33
Doctoraal	6	9	9	20	16
Promotie	2	3	2	2	1
<i>Letteren en Wijsbegeerte</i>					
Candidaats	2	3	5	2	11
Doctoraal	8	13	4	8	5
Promotie	—	2	3	2	2
<i>Economie</i>					
Candidaats	—	—	—	—	1
Doctoraal	—	—	—	—	—
Promotie	—	—	—	—	—
<i>Ver. fac. van W. & N. en L. & W.</i>					
Candidaats	—	—	3	5	6
Doctoraal	—	—	1	—	1
Promotie	—	—	—	—	—
Totaal	130	237	291	187	195

**Overzicht der inschrijvingen, volgens onderstaande
cursusjaren.**

FACULTEIT	1944	1945	1946	1947	1948
	1945	1946	1947	1948	1949
Theologie	86	206	248	298	322
Rechten	257	391	355	303	295
Medicijnen	6	9	14	17	21
Wis- en Natuurkunde	133	217	259	252	275
Letteren en Wijsbegeerte ..	33	85	57	54	59
Economie	—	—	—	2	93
Verenigde faculteiten van W. & N. en L. & W.	—	—	63	87	98
Notariaatsopleiding	3	8	5	4	9
Voor meer dan een faculteit	8	17	14	15	25
Totaal	526	933	1015	1032	1197
Voor een enkele les	—	16	9	15	13

**Naamlijst van de nieuw ingeschreven studenten van
20 October 1948 tot 20 October 1949.**

Faculteit der Godgeleerdheid.

A. J. Aaftink	M. C. Kersten
A. Aartsen	D. Kronemeyer
W. Bakker	T. S. van Leeuwen
J. Barnard	G. J. Marseille
W. L. van der Beek	J. D. B. van der Meulen
M. Boot	B. Mintjes
C. W. de Bruyne	H. N. de Mooy
L. Buitenhuis	W. L. Mulder
G. J. A. van Dantzig	P. Noomen
W. Dekker	S. Oegema
Dibyasuhardo	G. C. Oosthuizen
H. J. Diekema	Raden Mas Pakun
Mej. I. K. Enydi	R. Petersen
A. A. Esmeyer	Mej. A. M. Polman
G. H. Gerritsen	G. Rijkers
G. D. Hanemaayer	E. E. Rosenboom
L. Hartholt	C. Rot
J. Th. Heemskerk	J. M. Snoek
D. de Heer	K. Snoey
H. J. Hegger	J. G. H. Schout
G. Hengeveld	J. Siemonse
J. Hengeveld	Mej. C. van Soest
Mej. N. Hoek	M. van der Sijs
A. ter Hoeve	Dr. M. Toth
C. J. Honig	P. Toth
W. Hoogsteen	P. van der Veen
P. C. L. de Jager	F. H. Veenhuizen
A. A. Klapwijk	I. Vergeer
J. de Kloe	J. Vlaardingebroek
F. H. Klooster	J. D. de Vries
P. Kranenburg	J. van de Wal

L. Wever
 Mej. J. van der Woude
 D. N. Wouters

J. B. Wulffelé
 D. Wijnia
 A. IJkema

Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

(De voor de notariaatsstudie ingeschrevenen zijn
 met (Rn) aangegeven).

E. L. Bakhuis
 Mej. Chr. Bakker
 I. van Bochoven
 G. O. Bouma
 W. Brouwer
 R. J. C. Cornegoor
 P. Estié
 Mej. G. Filarski
 B. J. Glasius
 C. Hoek
 G. H. Hoek
 A. C. van der Hoeven
 G. Hubeé
 F. de Jong
 W. M. A. Kalkman
 D. W. Kok
 K. Koning
 E. D. Kraan
 M. W. Kramer
 T. M. H. Loembantobing
 J. M. A. B. Lijdsman (Rn)
 A. W. S. Middelberg

H. C. van der Mije
 J. A. Oosterhoff
 C. J. Pouwer
 G. Punt
 L. J. de Rooy
 Mej. J. Scheffer
 T. van der Schilden
 C. J. C. M. Schneider
 A. J. J. H. Siebbeles
 Th. Chr. J. de Smidt
 J. B. J. Spaan
 W. J. Spanjaard
 Mej. A. M. N. v. d. Steenhoven
 J. J. E. Stuyt (Rn)
 S. Sybrandy
 Mej. M. C. Verburgh
 J. Versteeg
 J. T. Warnaar
 W. M. Westerhuis
 P. van der Woude
 P. Th. Zandstra

Faculteit der Geneeskunde.

A. M. I. Doorn
 L. K. Gersdorf

T. Hamersma

Faculteit der Wis- en Natuurkunde.

W. IJ. Aalbersberg	A. Marseille
N. Al	F. H. van Mensch
O. S. Akkerman	P. Mobach
J. A. H. Arwert	J. Molenaar
J. D. A. Bareman	J. P. Molenaar
J. G. Benschop	J. Munnik
J. van den Berg	J. P. Poley
A. J. Blauwboer	C. van de Repe
P. Born	J. Rethmeier
P. H. Broerse	Ir. H. van Riessen
A. de Bruin	H. M. Ch. Schippers
A. van Dalen	J. W. H. Schreurs
J. B. Dragt	F. M. Schut
W. J. G. Eilander	J. Schut
A. Griffioen	M. A. Smith
R. C. Groot	G. Somsen
A. N. Habermann	P. H. Stoker
F. van der Harst	J. Strating
F. J. Heemskerk	W. J. Thieme
P. A. Hoogendoorn	P. Trimp
P. J. Jacobs	G. L. van der Veen
J. de Koning	F. G. M. Verhoeven
D. Kruyff	J. M. Verlinde
H. Kuil	P. J. Zandstra
J. A. Langendijk	B. van Zanten
H. J. Leebeek	

Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

I. J. Bette	Mej. C. Korteweg
Mej. C. E. M. Dekker	W. Koster
D. H. Freeman	R. D. Knudsen
H. van 't Hul	A. A. Loof
K. de Jong	P. Minnema
Mej. N. H. Julius	J. D. W. Veltkamp

Mej. C. I. V. Kielman
J. Kok

H. de Visser
Mej. J. Vreugdenhil

Faculteit der Economie.

P. Alkema
W. E. van Anken
G. A. van Arragon
R. F. G. Bak
G. Bakker
Mej. L. I. Bergema
Mej. C. A. E. van den Bergh
J. Beukers
O. Blikslager
P. Bos
H. J. Boukema
J. G. Breekveldt
A. Brouwer
Th. J. W. A. Buket
W. F. Chaudron
H. Deegmulder
A. L. J. Dekker
G. Dekker
J. Dekker
H. van Dijk
R. M. W. Eekhof
S. R. Elgersma
M. Flohil
J. Floor
H. C. J. van Ginhoven
H. S. Gonggrijp
L. N. Goris
A. G. Hilbrink
H. O. Holtrust
W. Hessel
E. Houwers

A. I. J. Jonkman
P. J. Kastelein
C. K. Kloosterboer
J. G. Knol
A. Koetsier
C. G. de Kogel
M. L. de Kok
A. Kolthof
J. Kolthof
G. C. de Kroon
J. Kuiper
J. D. Kuipers
G. J. Kuypers
C. L. S. Kwak
S. Landé
P. G. J. van Leeuwen
J. Mandersloot
N. Maoentjoe
P. Marpaoeng
J. van der Meer
P. J. van der Meer
J. C. van der Meulen
H. W. Meyer
K. Meyer
J. H. Meyran
J. J. Mulder
W. Nienhuis
L. van Nieuwpoort
Ong Tjek Sing
J. Parmentier
W. F. Peelen

W. L. van Peursen
 P. R. Rienks
 C. P. Roodenburg
 J. de Roos
 A. M. de Rooy
 R. Ross
 G. van Schaik
 N. Schreurs
 J. Slagter
 J. Smallenbroek
 S. Straatman
 G. H. Struik
 H. P. F. Thijssen

C. Timmer
 Mej. Tjan Giok Lian
 Tjia Tion Hin
 H. C. Toe Water
 The Sie Dhong
 K. E. Visscher
 C. J. Vodegel
 G. van Westrienen
 R. Winston
 Mej. E. Zeydel
 H. J. van Zuthem
 J. Zijlstra
 R. Zijlstra

*Verenigde Faculteiten van Wis- en Natuurkunde en
 Letteren en Wijsbegeerte.*

Mej. G. Bax
 H. van Bellen
 J. E. van Buuren
 E. J. A. van Dalen
 H. Derksen
 A. E. Duys
 Mej. A. M. van der Griendt
 H. G. de Haan
 G. W. Hol
 Mej. M. W. Holtrust
 J. H. van der Jagt
 Mej. J. A. van der Laan
 T. A. Langman
 Mej. W. J. A. I. P. Ong

Mej. C. Onvlee
 H. G. van de Poll
 Mevr. S. M. van Rensburg-
 Grobler
 A. P. Riem-Vis
 Mej. M. D. C. G. Spoelstra
 W. J. de Tombe
 H. C. Ubbink
 H. Verdam
 L. de Vries
 Mej. J. C. Withuis
 W. Zonneveld
 C. H. W. van Zijl

Voor de Faculteiten Theologie en Letteren.

P. C. Couprie

E. H. Palmer

Ingeschreven voor een enkele les.

H. Bierman

P. Booster

A. J. de Bruin

Mevr. C. Dalmeyer-Henneke

D. van Duivenbode

J. Hillebrand

J. van Katwijk

H. A. Mees

Mej. G. Sennema

J. M. Serle

E. J. Slager

W. Wesselius

P. A. Zeven.

**Alphabetische naamlijst met adressen van aan de Vereniging
en aan de Vrije Universiteit verbonden personen.**

- Dr G. Ch. Aalders, Heemsteedse Dreef 189, Heemstede,
tel. 28270.
- Dr G. J. D. Aalders, v. Ostadestraat 8, Arnhem, tel. 25189.
- Drs G. P. J. van Alkemade, Amstel 228, Amsterdam-C.,
- Mr A. Anema, Florapark 10, Haarlem, tel. 10579.
- S. Anema, Rusthuis Interlaken, Zeist.
- Dr D. S. Attema, Tuinstraat 17, Huizen (N.H.) tel. 717.
- C. Augustijn, Keizersgracht 804, A'dam-C.
- Mr G. van Baren, Plantage 56, Delft, tel. 408.
- Dr J. H. Bavinck, Hertog Hendriklaan 1, Baarn, tel. 2356.
- Dr G. C. Berkouwer, Breedeweg 24, Amsterdam-O., tel. 54195.
- Drs J. Blok, Newtonstraat 46, Amsterdam-O., tel. 94802.
- L. Boomsma, Nassaukade 118, tel. 82521.
- Dr J. Booy, De Lairessestraat 150, Amsterdam-Z., tel. 22585.
- Mr H. Bos Kzn., Lange Vijverberg 20, den Haag, tel. 113276.
- Dr J. W. v. d. Bosch, Stationslaan 19, Harderwijk.
- Dr C. Bouma, Roelofsstraat 55, den Haag, tel. 775140.
- Jhr Mr A. K. C. de Brauw, Bothalaan 2, Baarn.
- A. M. Brouwer, Moreelsepark 7, Utrecht, tel. 13415.
- C. J. Brouwer, Rietwijkerstraat 39hs, Amsterdam-W.
- Mr H. Bijleveld, Schubertstraat 72, Amsterdam-Z., tel. 24029.
- Dr. Ir J. Coops, De Lairessestraat 174, Amsterdam-Z., tel. 29728.
- Dr E. van Dalen, Havikstraat 10, Badhoevedorp, tel. 454.
- Dr Ir J. M. Deenen, St Janstraat 6, Eygelshoven, Limb., tel. 397.
- Dr J. D. Dengerink, Wouwermanstraat 19bov., Amsterdam-Z.,
tel. 95945.
- Dr J. W. Dienske, Kinderdijkstraat 24, Amsterdam-Z.
- Mr I. A. Diepenhorst, Koninginneweg 4, tel. 29652, vac. adres:
Wilhelminalaan 4c, Zeist, tel. 3312.
- Mr P. A. Diepenhorst, Koninginneweg 4, Amsterdam-Z.,
tel. 29652.
- Mr A. M. Donner, Amsteldijk 82, Amsterdam-Z., tel. 90342.
- Dr J. Donner, Statenlaan 110, den Haag, tel. 551056.

- Mr H. Dooyeweerd, Or. Nassaulaan 13, Amsterdam-Z.,
tel. 91430.
- B. W. Drost, Adm. de Ruyterweg 365¹¹, Amsterdam-W.,
tel. 25846.
- Drs K. van Duuren, Valeriusstraat 172¹¹¹, Amsterdam-Z.,
tel. 25846.
- Dr J. J. C. van Dijk, v. Dorpstraat 6, Scheveningen, tel. 550355.
- Dr R. van Dijk, Joh. de Witstraat 23, Leiden, tel. 21939.
- Mej. F. M. Eilander, Koninginneweg 127, Amsterdam-Z.,
tel. 25846.
- F. R. M. Elders, Breedeweg 12, A'dam Oost.
- B. Faber, Keizersgracht 166, Amsterdam-C., tel. 45647,
Privé 97430.
- Dr J. F. Folkerts, G. v. d. Veenstraat 95, Amsterdam-Z.,
tel. 98768.
- Dr K. Fokkema, Warmonderweg 6, Oegstgeest.
- Mr W. F. de Gaay Fortman, Zuidwerfplein 7, den Haag,
tel. 773508.
- Drs H. Galenkamp, Groenendaalstraat 14¹, Amsterdam-W.,
tel. 25846.
- Dr W. H. Gispen, P. de Hoochstraat 12bov., Amsterdam-Z.,
tel. 28467.
- C. C. F. Gordijn, Somerlustpad 3 hs, Amsterdam-O. tel. 55447.
- Dr A. Goslinga, Sloterweg 782, Sloten (N.-H.), tel. 360.
- Drs G. Goudswaard, Gentsestraat 201, den Haag, tel. 556327.
- Mr M. H. K. v. d. Graaf, van Kijfhoeklaan 90, den Haag.
- Dr D. J. de Groot, Woudsend (Fr.)
- Dr F. W. Grosheide, Amsteldijk 85, Amsterdam-Z., tel. 22089.
- Mr G. H. A. Grosheide, Amsteldijk 84, Amsterdam-Z., tel. 27315.
- Dr G. H. A. Grosheide F. Wzn., Linnaeushof 72, Amsterdam-O.,
tel. 52387.
- Dr M. van Haaften, Botticellistraat 11, Amsterdam-Z.,
tel. 20059.
- Drs E. F. de Haan, Adm. de Ruyterweg 7¹¹, Amsterdam-W.,
tel. 25846.
- J. D. F. van Halsema, Noordersingel 45, Assen, tel. 2453.

- Dr W. G. Harrenstein, J. Luykenstraat 39, Amsterdam-Z., tel. 24003.
- Dr J. A. van Hasselt, Van Breestraat 168, Amsterdam-Z., tel. 27144.
- D. G. J. Baron van Heemstra, Holbeinstraat 16, Amsterdam-Z., tel. 94426.
- Drs M. Heerschap, Zuideinde 368¹, Landsmeer, tel. 25846.
- Mr H. J. Hellema, v. Eeghenstraat 171, Amsterdam-Z., tel. 22932.
- Dr V. Hepp, v. Breestraat 14, Amsterdam-Z., tel. 24275.
- F. J. Hoek, Keizersgracht 162, Amsterdam-C.
- Dr J. Hoek, Ieplaan 56, den Haag, tel. 337470.
- Dr C. J. Honig, Stadhouderskade 150, Amsterdam-Z., tel. 28615.
- Dr R. Hooykaas, Krullelaan 35, Zeist, tel. 2488.
- Dr L. v. d. Horst, Apollolaan 166, Amsterdam-Z., tel. 90292.
- H. A. Höweler, Botticellistraat 7, Amsterdam-Z., tel. 20834.
- Drs G. J. Hoytink MacLaine Pontstraat 4, Alkmaar, tel. 25846.
- Joh. Jansen, Leiduinstraat 12¹¹, Amsterdam-W., tel. 94802.
- Dr G. de Jong, Haarlemmermeerstraat 41¹, Amsterdam-W.
- P. I. Jongbloed, Jekerstraat 114¹¹¹, Amsterdam-Z.
- W. Jongsma, Wijsmullerstraat 39¹, Amsterdam-W.
- Dr C. C. Jonker, Dintelstraat 85¹, Amsterdam-Z., tel. 94802.
- G. Jonker, Leidsekade 87, Amsterdam-C.
- Drs S. Kaarsemaker, Rozengracht 142¹¹¹, Amsterdam-C., tel. 25846.
- H. van Kamp, S. Stevinstraat 17¹, Amsterdam-O., tel. 25846.
- K. Kes, Linnaeusparkweg 9, Amsterdam-O., tel. 25846.
- A. Klapwijk, Lomanstraat 59, A'dam-Z., tel. 24701.
- J. Knol, Nepveustraat 28¹, Amsterdam-W., tel. 88343.
- Dr J. F. Koksmä, Haringvlietstraat 51, Amsterdam-Z., tel. 27022.
- Mej. G. Koning, Saxen Weimarlaan 50, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- J. Koning Pzn., Dorpsstraat 77, Leiderdorp, tel. 2215.
- O. Kooi, Deurlostraat 85¹¹¹, Amsterdam-Z., tel. 25846.
- Dr T. P. van der Kooy, Van Alkemadelaan 39, den Haag, tel. 775003.

Mevr. A. W. Koole-Dekker, Koningslaan 33, Amsterdam-Z.,
tel. 27428.

Ds P. N. Kruyswijk, Nic. Witsenkade 14, A'dam-C., tel. 34955.

Dr G. Kuiper, Jan Luykenstraat 24, Amsterdam-Z., tel. 22918.

Dr A. Kuypers, Baljuwenlaan 3, Amsterdam-Z.¹¹

Jkvr. Mr J. F. van Lennep, Churchill-laan 15, Amsterdam-Z.

Drs P. C. Limburg, Herculesstraat 60 hs, Amsterdam-Z.,
tel. 25846.

Mevr. B. A. v. d. Linden, Keizersgracht 162, Amsterdam-C.,
tel. 45647.

Drs H. L. Luirink, Baarsstraat 20¹¹¹, Amsterdam-Z., tel. 25846.

L. W. van St Maartensdijk, Keizersgracht 162, Amsterdam-C.,
tel. 44052, privé 92558.

Drs D. van Maurik, Bovenkerkerkade 26, Amstelveen, tel.
25846.

Ds W. W. Meynen, Krispijnseweg 50, Dordrecht, tel. 4887.

Mevr. Dr G. H. J. van der Molen, Klapheklaan 14, Aerdenhout,
tel. 26708.

C. E. Mooy, Sassenheimstraat 82¹¹, Amsterdam-W., tel. 25846.

Dr F. L. van Muiswinkel, van Zaeckstraat 41, den Haag,
tel. 776285.

H. S. Mulder, v. Baerlestraat 66¹¹, A'dam-Zuid.

Dr P. Mullender, van der Hoochlaan 3, Amstelveen, tel. 3939.

H. van Namen, Rooseveltlaan 148, Amsterdam-Z., tel. 97809.

Dr D. Nauta, Vondelstraat 182, Amsterdam-W., tel. 84977.

Dr W. Th. Nauta, Weissenbruchstraat 29, Amsterdam-W.,
tel. 88929.

Drs K. van Nes, Ceintuurbaan 175, Amsterdam-Z.

Mr N. Okma, Vossiusstraat 26, Amsterdam-Z., tel. 91141.

Dr E. Oosterhuis, Elzentlaan 7, Eindhoven, tel. 3487.

Mej. Mr W. G. Pleiter, Vondelstraat 104, Amsterdam-W.,
tel. 83251.

H. Ploeger, Bos en Vaartlaan 1, Amstelveen, tel. 25846.

Ds S. J. Popma, Lomanstraat 78, Amsterdam-Z., tel. 97500.

Drs R. F. Rekker, Haarlemmer Houttuinen 12¹¹, Amsterdam-C.,
tel. 25846.

S. Renzema, Botticellistraat 7, Amsterdam-Z., tel. 20834.

- Ds B. Richters, Wilhelminalaan 3, Baarn, tel. 2880.
 B. van 't Riet, Vondelstraat 182bov., Amsterdam-W., tel. 25846.
 Dr F. de Roos, Joh. Verhulststraat 214, Amsterdam-Z., tel. 21108.
 Dr J. P. van Rooyen, Paulus Potterlaan 25, Naarden, tel. 3860.
 Drs J. G. van Santen, James Rosskade 12¹¹, Amsterdam-W., tel. 25846.
 Mej. M. R. van Schelven, van Breestraat 82bov. A'dam-Zuid.
 J. van Schooten, James Rosskade 3¹¹, A'dam-Zuid, tel. 25846.
 Ds A. Schouten Jr, Hertenlaan 37, Den Dolder, tel. Bilt-hoven 3211.
 J. Schouten, Henegouwerlaan 55B, Rotterdam, tel. 38002.
 A. S. Schuller, Sassenheimstraat 50¹¹¹, Amsterdam-W.
 Mr D. W. O. A. Schut, Vondelstraat 31, Amsterdam-W., tel. 83229.
 Prof. Dr J. Sebestyén, Boedapest.
 Mej. G. J. van Sitter, Retiefstraat 3, Amsterdam-O.
 Dr A. Sizoo, Raphaelplein 26, Amsterdam-Z., tel. 29938.
 Dr G. J. Sizoo, Olympiaplein 19, Amsterdam-Z., tel. 27554.
 T. D. Smid, Keizersgracht 164, Amsterdam-C., tel. 45647.
 Dr H. Smitskamp, Joh. Verhulststraat 199, Amsterdam-Z., tel. 99694.
 Dr Z. W. Sneller, Koningslaan 31, Amsterdam-Z., tel. 99973.
 Dr J. H. Spaa, W. de Withstraat 64¹¹¹, Amsterdam-W., tel. 25846.
 G. Steneker, Lomanstraat 95bov., Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Mr C. A. van Swigchem, Leidsekade 103¹¹¹, Amsterdam-C.
 C. van der Tas, P. C. Hooftstraat 25, Amsterdam-Z., tel. 23925.
 Mr J. Terpstra, Sweelinckplein 72, 's-Gravenhage, tel. 390551.
 Mej. Mr M. Tjeenk Willink, Sportlaan 63, Den Haag.
 Mej. D. H. Ton, Olympiakade 57¹, Amsterdam-Z., tel. 25846.
 Dr J. M. van Veen, Michelangelostraat 35, Amsterdam-Z., tel. 99950.
 Dr S. van der Veen, Roemer Visscherstraat 26, Amsterdam-Z., tel. 84084.
 Mej. M. M. Vegter, Valeriusplein 11, Amsterdam-Z., tel. 23339.

- Mr J. Verdam, Stadhouderskade 125, Amsterdam-Z., tel. 93036.
 Mr P. J. Verdam, Gabr. Metsustraat 24, Amsterdam-Z.,
 tel. 21250.
 Mr Th. A. Versteeg, Ger. Terborgstraat 29, Amsterdam-Z.,
 tel. 28304.
 Mej. A. M. F. Visser, Keizersgracht 164, Amsterdam-C., tel. 45647
 Dr D. H. Th. Vollenhoven, Koninginneweg 56, Amsterdam-Z.,
 tel. 93411.
 A. Vos, Gerard Schaepestraat 9¹, A'dam-West.
 Drs A. van Vulpen, James Rosskade 12¹¹, Amsterdam-W.,
 tel. 25846.
 Th. Walter, Milletstraat 26¹¹¹, Amsterdam-Z., tel. 23339.
 Dr J. Waterink, Vossiusstraat 21, Amsterdam-Z., tel. 25611.
 J. Weber, Kerkstraat 167¹¹¹, Amsterdam-C., tel. 25846.
 Dr G. Wielenga, Moreelsestraat 6, Amsterdam-Z., tel. 29420.
 Drs P. G. Wiersma, Eindhovenstraat 71, Haarlem, tel. 25846.
 Dr J. Wille, Korte Schoolstraat 2, Baarn.
 J. Wilschut, Heemraadsingel 193, Rotterdam, tel. 34303.
 Dr H. R. Woltjer, J. J. Viottastraat 18, Amsterdam-Z.,
 tel. 27958.
 Dr R. H. Woltjer, Or. Nassaulaan 62, Amsterdam-Z., tel. 22894.
 Dr G. Brillenburg Wurth, de la Sablonièrekade 2, Kampen,
 tel. 691.
 Dr H. R. Wijngaarden, Beethovenstraat 21, Amsterdam-Z.,
 tel. 96177.
 Drs J. G. van Wijngaarden, Kastanjelaan 1a, Beverwijk,
 tel. 25846.
 S. Zadel, W. v. Beierenlaan 24, Amstelveen.
 Dr L. v. d. Zanden, H. W. Mesdagplein 19, Groningen, tel. 5229.
 Mr A. Zeegers, Nic. Maesstraat 36, Amsterdam-Z., tel. 94288.
 Dr S. U. Zuidema, Park Arenberg 9, De Bilt, tel. 28484.
 J. H. L. Zwiers, Valeriusstraat 212^{bov.}, Amsterdam-Z.,
 tel. 25846.
 Dr J. Zijlstra, Vossiusstraat 39, Amsterdam-Z., tel. 25775.

CENTRAAL HOTEL DER A.M.V.J.

AMSTERDAM – LEIDSEBOSJE

TELEFOON 82345

Gerenommeerde keuken - Zalen beschikbaar voor promoties, promotiediners, lunches, recepties en avondfeesten.

Ten behoeve van hen, die onze Vrije Universiteit bij testamentaire beschikking willen gedenken, wordt hieronder een formule voor legaten, door den notaris in het testament op te nemen, geplaatst.

Formule voor Legaten

aan de Vereeniging voor Hooger Onderwijs
op Gereformeerden grondslag.

.....

verklaart te benoemen tot erfgenaam
of
te legateren, vrij van rechten en kosten,
uit te keren binnen maanden na zijn
haar

overlijden, de som van
aan
de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op
Gereformeerden grondslag, gevestigd te
Amsterdam, ten behoeve van de Vrije Uni-
versiteit te Amsterdam.

LABORATORIUMGLASWERK

statieven, klemmen, drievoeten, gasbranders
RUBBERSLANG EN RUBBERSTOPPEN
normaalslijpwerk in prima uitvoering
thermometers, porcelein, instrumenten

J. Kats glashandel n.v. Rotterdam
Plantageweg 25a

telefoon : kantoor 26038, magazijn 45221
voor amsterdam telefoon 84216

HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVZERKERINGEN N.V.

A^o 1807

HERENGRACHT 475 — AMSTERDAM-C. — TEL. 49100

Directie :

Prof. Dr M. VAN HAAFTEN

Mr P. A. VOÛTE

Mr H. H. SILLEVIS SMITT

Chef van Organisatie :

Mr J. C. TUPKER

Een polis van 's werelds **OUDSTE** zelfstandige levensverzekeringmaatschappij is een waarborg voor de toekomst.

Heldens & Mijné

van der Helstplein 11 — Amsterdam-Z. — Telefoon 29020

*Precisie meetgereedschappen
Hand- en Machinegereedschappen
voor metaalbewerking*

DE VRIJE LEERGANGEN

der samenwerkende
Christelijke Onderwijsorganisaties

*

Opleiding Middelbare akten

Lichamelijke Opvoeding

Talen (A en B)

Geschiedenis

Staathuishoudkunde

Staatsinrichting

*

VRAAG LEERPLAN

KEIZERSGRACHT 166 - AMSTERDAM-C.

Boekhandel

Edelman - Barendregt

A. H. de Ruyter

Da Costaplein 14

Telefoon 83879 en 83897

Amsterdam

SNELLE LEVERING

van Uw

STUDIEBOEKEN

Stopwatches

1/5-1/10-1/20-1/50-1/100 sec.

nauwkeurig,
voor
laboratoriumgebruik

ELKA WATCH CY.

KALVERSTRAAT 206
AMSTERDAM-C.

LABORATORIUM VOOR TOEGEPASTE PSYCHOLOGIE

(voorheen Psychotechnisch Laboratorium der Vrije Universiteit) o. l. v.

Prof. Dr. J. WATERINK

en

Dr. H. R. WIJNGAARDEN,

Vossiusstraat 54—55, Amsterdam-Z.

Telefoon : 26320

ADVIEZEN

Aan particulieren inzake:

Moeilijke kinderen

School-, studie- en beroepskeuze
(kinderen en volwassenen)

Karaktermoeilijkheden (volw.)

Aan bedrijven inzake:

Personeelsselectie; Omgang met
personeel; Psychologische opbouw
van het bedrijf; Interne bedrijfs-
moeilijkheden op psychol. gebied.

Psychol. behandeling van kinderen en
volw. met karaktermoeilijkheden.

N^o AMSTERDAMSCH E CHININEFABRIEK

Gevestigd

(C A F)

1881

VANOUDS
KININE-EXPERTS

Sinds lang bovendien : Algemeen chemisch-pharmaceutische industrie.

Fabriceert in eigen bedrijven vele belangrijke geneesmiddelen, waardoor Nederland voor die preparaten onafhankelijk van het buitenland is geworden.

Moderne laboratoria voor pharmacie, chemie en pharmacologie.

Verzorgt omvangrijk chemisch en pharmacologisch speurwerk met betrekking tot geneesmiddelen en plantengroeistoffen.

Pharmaceutische groothandel met filialen over het gehele land.

Exporteurs van geneesmiddelen, chemicaliën en groeistoffen, met agenten over de gehele wereld.

Gestetner

WORLD'S PREMIER DUPLICATOR

VRAAGT INLICHTINGEN:

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ GESTETNER
OVERTOOM 21 - 25, AMSTERDAM, TELEFOON 80901